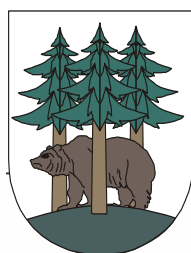

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU REWITALIZACJI DLA MIASTA
KĘTRZYNA NA LATA 2007 – 2013
ORAZ
PROJEKTU JEGO EWALUACJI *IN PROGRES*
I AKTUALIZACJI**

Kętrzyn, wrzesień 2009 r.

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	3
1.1. PODSTAWY FORMALNO-PRAWNE, CEL SPORZĄDZENIA PROGNOZY	3
1.2. ZAKRES MERYTORYCZNY PROGNOZY	3
1.3. ZASTOSOWANE METODY, WYKORZYSTANE MATERIAŁY	4
2. ANALIZA ZAWARTOŚCI PROJEKTU PROGRAMU	5
2.1. OGÓLNA ZAWARTOŚĆ	5
2.2. GŁÓWNE CELE	9
2.3. POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	10
3. STAN ŚRODOWISKA	10
3.1. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ PROBLEMY JEGO OCHRONY ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI STRATEGII ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE	10
3.2. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROGRAMU	13
4. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	15
4.1. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	15
4.2. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA (BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE, POZYTYWNE I NEGATYWNE) NA ŚRODOWISKO, W TYM NA OBSZAR NATURA 2000	16
4.3. GŁÓWNE CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ORAZ ICH UWZGLĘDNIENIE PODCZAS OPRACOWYWANIA PROJEKTU PROGRAMU	33
4.4. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, W TYM NA OBSZAR NATURA 2000	34
4.5. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PROGRAMU	35
4.6. WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY.....	36
4.7. ANALIZA I OCENA ORAZ SPOSOBY OGRANICZANIA POTENCJALNYCH KONFLIKTÓW ŚRODOWISKOWYCH I SPOŁECZNYCH	37
5. INFORMACJE KOŃCOWE	38
5.1. MOŻLIWE TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO.....	38
5.2. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PROGRAMU	38
5.3. WNIOSKI I ZALECENIA DO SPOSOBU REALIZACJI PROJEKTU PROGRAMU	39
5.4. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	41

1. WSTĘP

1.1. Podstawy formalno-prawne, cel sporządzenia Prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko dokumentu - Program Rewitalizacji miasta Kętrzyna na lata 2007 - 2013r. oraz jego ewaluacji in progres i aktualizacji (zwanego dalej PR, Programem), została wykonana na polecenie Burmistrza Miasta Kętrzyna w związku z uzgodnieniem dokonany przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 26..8.2009r. znak RDOŚ-28/WOOS-6613-01-080/09/MT.

Podstawę prawną wykonania w/w Prognozy stanowi art. 46 oraz art. 51 ustawy z dnia 03.10.2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2008r. Nr 199 poz. 1227) – ustawa weszła w życie 15.11.2008r.

Niniejsza prognoza w myśl wyżej przywołanego art. 46 stanowi jeden z etapów przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Celem wykonania Prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań na środowisko będących wynikiem realizacji PR oraz ocena ich natężenia, a także określenie czy w należyty sposób został uwzględniony w ocenianym dokumencie interes środowiska przyrodniczego i kulturowego.

1.2. Zakres merytoryczny Prognozy

Zakres niniejszej prognozy został podyktowany wymaganiami art. 51 ustawy z dnia 03.10.2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2008r. Nr 199 poz. 1227) – ustawa weszła w życie 15.11.2008r. oraz ustaleniami Burmistrza, który pismem z dnia 13.08.2009r. nr ZK.7624/11/09 wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie o uzgodnienie, czy PR wyznacza ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i czy jego realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko. Uzyskano odpowiedź pozytywną oraz RDOŚ wyznaczył zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. Wystąpiono także do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, pismem znak ZK.7624/11-1/09, o ustalenie stopnia szczegółowości informacji zawartych w Prognozie uzyskują odpowiedź w tej sprawie.

W związku z powyższym niniejsza Prognoza:

Zawiera - informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami; informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy; propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania; informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko; streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

Określa, analizuje i ocenia - istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu; stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem; istniejące problemy ochrony środowiska

istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody; cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu; przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Przedstawia - rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru; biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

1.3. Zastosowane metody, wykorzystane materiały

Dnia 3 października 2008r. powołano do życia ustawę o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.z 2008r. Nr 199 poz. 1227) – ustawa weszła w życie 15.11.2008r. Określa ona sposób postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji planów i programów.

Również dnia 3 października 2008r. uchwalono ustawę o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2008r. Nr 201 poz. 1237) - ustawa weszła w życie 15.11.2008r. Ustawa ta uszczegóławia przepisy odnośnie obszarów podlegających ochronie, w szczególności obszarów Natura 2000.

Aby w pełni ocenić czy oceniany dokument zawiera elementy zapewniające ochronę środowiska kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju przy opracowywaniu Prognozy wykorzystano szereg dokumentów strategicznych, szczebla regionalnego i krajowego, odnoszących się bezpośrednio jak i pośrednio do ochrony środowiska, przyrody oraz zdrowia i życia ludzi. Były to m.in.:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kętrzyna,
- Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego miasta,
- Program rozwoju miasta dla miasta Kętrzyna,
- Strategia rozwoju społeczno- gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego,
- Strategia Rozwoju Powiatu Kętrzyńskiego,

- Programy ochrony środowiska – gminny, wojewódzki,
- Plan gospodarki odpadami – gminny, wojewódzki, krajowy
- Program ekoenergetyczny województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2005-2010,
- Wojewódzki program zwiększania lesistości na lata 2001-2010,
- Regionalny program operacyjny województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2007-2013,
- Narodowe strategiczne ramy odniesienia 2007-2013,
- Polityka ekologiczna państwa na lata 2007-2010,
- Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych,
- Polityka leśna państwa,
- Narodowa strategia gospodarki wodami.

Przy opracowywaniu Prognozy zastosowano metodę macierzy interakcji. Przyjęta tu macierz jest wykresem siatki, w której w wierszach wpisano uruchamiane przez realizację PR zamierzenia (obszary wsparcia), a w kolumnach wpisano wskaźniki charakteryzujące i opisujące środowisko. Występowanie wzajemnego oddziaływania pomiędzy składnikami przeciwnych osi zaznaczono symbolem:

(+) - realizacja celu spowoduje pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia

(-) - realizacja celu spowoduje negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia

(0) - realizacja celu nie wpływa w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie

(+/-) - realizacja celu może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia

(N) – brak możliwości jednoznacznego określenia spodziewanego oddziaływania i skutków – są one zależne od wyboru szczegółowych rozwiązań lub innych niemożliwych obecnie do przewidzenia i uwzględnienia w symulacji, uwarunkowań

Dodatkowo w każdym polu macierzy umieszczono numer komentarza zawartego pod tabelą, szczegółowo wyjaśniającego przewidywane oddziaływania i skutki. Następnie dokonano omówienia wszystkich ważniejszych oddziaływań i podsumowano wpływ poszczególnych celów na poszczególne elementy środowiska.

2. ANALIZA ZAWARTOŚCI PROGRAMU I PROJEKTU EWALUACJI

2.1. Ogólna zawartość

Program Rewitalizacji dla miasta Kętrzyna na lata 2007-2013 jest dokumentem, który był poddany konsultacjom społecznym. Obecnie opracowywana ewaluacja wraz z aktualizacją programu polega na jego ocenie na wszystkich etapach realizacji w celu poprawy jakości, skuteczności oraz spójności i spełnienia wymagań określonych w Regionalnym Programie Operacyjnym Warmia i Mazury na lata 2007-2013 oraz aktualizacji pierwotnie wpisanych projektów polegającej na usunięciu zadań już zrealizowanych bądź nie spełniających kryteriów progowych co z kolei pociąga za sobą konieczność uaktualnienia harmonogramu finansowego. Dokument ten jest realizowany z udziałem społeczeństwa w ramach realizowanej

strategicznej oceny oddziaływania na środowisko tego dokumentu. Zaznaczyć należy, że ewaluacja nie powoduje włączenia do programu nowych projektów.

PR składa się z 10 rozdziałów i liczy 111 stron. Został sporządzony przez firmę BIP Szkolenia, Konsulting we współpracy z jednostkami organizacyjnymi Urzędu Miasta w Kętrzynie. Projekt ewaluacji z aktualizacją składa się z 3 rozdziały i liczy 85 stron.

W rozdziale 1 programu przedstawiono ogólną charakterystykę miasta, opisując jego położenie, warunki ekofizjograficzne i obiekty zabytkowe i przyrodnicze.

Rozdział 2 został poświęcony historii miasta.

Szczegółową sytuację miasta przedstawiono w rozdziale 3. Poświęcając w nim uwagę na zagospodarowanie przestrzenne i infrastrukturę techniczną, gospodarkę, strefę społeczną.

Po omówieniu problematyki poszczególnych rozdziałów, zidentyfikowano także podstawowe problemy Miasta Kętrzyna w każdym z obszarów.

W zakresie infrastruktury technicznej, podkreślono m.in. fakt, że objęcie znacznej części miasta strefami ochrony konserwatorskie w rzeczywistości powoduje istotne podniesienie kosztów inwestycyjnych w tym zasobie, co w przypadku bardzo dużej liczby lokali mieszkalnych z okresu początku XX wieku powodować może dalszą ich dekapitalizację z braku środków na wykonanie remontów w technologiach i z rozwiązaniami narzuconymi przez konserwatora zabytków; niewydolność istniejącego układu komunikacyjnego co przy znacznej koncentracji ruchu na ograniczonym obszarze może negatywnie oddziaływać na środowisko; rozdrobnienia systemu grzewczego i przywiązania do tradycyjnych nośników energii, a szczególnych przypadkach skłonności do spadania w paleniskach domowych odpadów mogących emitować groźne na człowieka i środowiska związki chemiczne.

W sferze społecznej zaobserwowano m.in. stagnację w rozwoju przedsiębiorczości co może być związane z trudnościami w pozyskaniu dużych inwestorów zewnętrznych, brakiem współpracy i koordynacji pomiędzy już istniejącymi podmiotami gospodarczymi lub niską konkurencyjnością miasta w porównaniu z innymi jednostkami administracyjnymi; wysoki poziom bezrobocia; starzenie się społeczeństwa i niski przyrost naturalny; niski stan infrastruktury kulturalnej, sportowej i oświatowej; braki w infrastrukturze zdrowotnej i opiekuńczej.

Dla pewnych aspektów życia społeczno-gospodarczego miasta dokonano porównania z danymi niektórych miast powiatu i regionu.

W analizie SWOT (rozdział 4) wśród mocnych stron wymieniono m.in.: posiadanie przez miasto aktualnego, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, obejmującego ok. 60% miasta, posiadanie niepowtarzalnych zabytków, niewielką odległość od rzeki i jeziora, położenie w rejonie Zielonych Płuc Polski, uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej, posiadanie kilku dużych, znanych i dobrze prosperujących przedsiębiorstw, sąsiedztwo obwodu kaliningradzkiego, znaczną ilość organizacji pozarządowych oraz kreatywność i sprawność organizatorską organów samorządu lokalnego. Natomiast do słabych stron zaliczono m.in.: brak dużych i zwartych obszarów inwestycyjnych, znaczną degradację centrum historycznego, niewykorzystany potencjał rekreacyjny istniejących obiektów, zły stan infrastruktury drogowej, ogólnie mówiąc znaczne zanieczyszczenie środowiska oraz rozdrobnienie działalności gospodarczej.

Od rozdziału 5 zaczyna się właściwa część dokumentu. Zawarto tutaj założenia Programu Rewitalizacji, a w oparciu o zalecane kryteria wyłoniono najbardziej zagrożone obszary na terenie Miasta Kętrzyna.

Rewitalizowany obszar składa się z dwóch części:

- większa część obejmująca obszar Centrum Miasta wraz z jego zabytkową częścią oraz obszarami położonymi w okolicach ulicy Chrobrego i Pocztowej, ograniczona ulicami: wzdłuż południowej zabudowy ulicy Poznańskiej, doliną rzeki Guber do ulicy Leśnej, dalej częściowo ulicą Ogrodową do granicy obszarów kolejowych, wzdłuż ulicy Cukrowniczej i obszarów kolejowych do ulicy Kolejowej, dalej wzdłuż ulicy Limanowskiego do Reymonta, wzdłuż Reymonta do Mazowieckiej, wzdłuż Mazowieckiej do Zbożowej, wzdłuż Zbożowej i tylnymi zabudowaniami ulicy Budowlanej do Bałtyckiej, dalej wzdłuż Bałtyckiej, do targowej, tylnymi zabudowaniami Targowej i Sportowej, wzdłuż Szpitalnej do Parkowej, wzdłuż Parkowej, aż do Skrajnej, tylnymi zabudowaniami Chrobrego aż do Królowej Jadwigi, dalej Kazimierza Wielkiego, wzdłuż ulicy Jagiełły do Obrońców Westerplatte, tylnymi zabudowaniami tej ulicy do Sikorskiego i Żeromskiego, wzdłuż Żeromskiego i Daszyńskiego do Mazurskiej, wzdłuż Mazurskiej i Wąskiej do Poznańskiej,
- mniejsza część obejmująca obszar ochrony konserwatorskiej B, przy ulicach Kasztanowej, Górnej i Sikorskiego.

Na wyznaczenie obszaru przeznaczonego do rewitalizacji istotny wpływ miała szczegółowa analiza Strategii Rozwoju Miasta i Planu Rozwoju Lokalnego a także innych dokumentów programowych.

Obszary te wyróżniają się wyjątkowo niekorzystnymi zjawiskami demograficznymi. Powoduje to również szereg problemów przestrzennych i infrastrukturalnych. Analiza w/w problemów pozwoliła wyznaczyć trzy tzw. plany działań:

- 1) przestrzenne,
- 2) gospodarczy,
- 3) społeczny.

Jeśli chodzi o spodziewane efekty działań w wyznaczonych obszarach nie określono wyraźnie wielkości wskaźników. Będzie to ustalane co rok w ramach trybu wyboru projektów i uzależniona się to od skali środków budżetowych przeznaczonych na realizację PR.

W rozdziale 6 szczegółowo omówiono powiązania programu rewitalizacji z obowiązującymi, strategicznymi dokumentami dotyczącymi rozwoju społeczno-przestrzennie-gospodarczego kraju, regionu, powiatu i miasta.

Rozdział 7 określa źródła finansowania Programu. Będą to zarówno środki z Funduszy Unijnych, budżetu miasta jak i innych jednostek publicznych. Uwzględnia się również udział środków prywatnych. Dokładnie scharakteryzowano oczekiwaną strukturę finansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2007-2013 (RPO). Ogółem, Program Rewitalizacji zakłada wykorzystanie środków na sumę ok. 66 mln zł. W projekcie ewaluacji tego dokumentu wartość tą skorygowano do kwoty 98 mln zł bowiem zaproponowano wyłączenie projektów, które zostały już wykończony oraz zaktualizowano koszty inwestycji.

Rozdział 8 prezentuje system wdrażania Programu Rewitalizacji. Scharakteryzowano podmioty, które wspólnie z administracją samorządową miasta będą wdrażać system, ustalono zasady na jakich wprowadzono projekty do programu i konieczne jeszcze do podjęcia działania by w przyszłości aplikować o środki pomocowe na włączone do programu działania.

Rozdział 9 zawiera ogólny opis trybu okresowej aktualizacji programu.

Rozdział 10 poświęcony został krótkiej charakterystyce sposobu monitorowania, oceny i komunikacji społecznej.

Załącznik nr 1 informacje przedstawione w formie graficznej graficzne (rysunki).

Załączniki nr 2 do programu rewitalizacji zawiera listę projektów, które miałyby ubiegać się o dofinansowanie w ramach RPO, Programu Operacyjnego-Kapitał ludzki oraz z innych źródeł. W sumie do załącznika zgłoszono 80 projektów, wpisano do planu finansowego – 64 bowiem tylko dla takiej ilości udało się zweryfikować informacje w zakresie pozwalającym na jednoznaczne zidentyfikowanie zadań, a na etapie ewaluacji zweryfikowano aktualność projektów w wyniku czego pozostało 61 projektów.

Wszystkie projekty zlokalizowane w strefie ochrony konserwatorskiej wyodrębniono w zespoły zadań, których celem jest przywrócenie dawnych funkcji (centrum aktywności społecznej i gospodarczej Miasta) wyodrębnionym w nich obszarom bądź też nadanie im nowych funkcji społecznych i gospodarczych, zgodnie z założeniami Uchwały Nr LXII/474/98 Rady Miejskiej w Kętrzynie z dnia 27 maja 1998r. Wiodące znaczenie ma w tym przypadku projekt zgłoszony przez Gminę Miejską Kętrzyn dotyczący wykonania badań i ekspertyz niezbędnych do projektowania i opracowania koncepcji rewitalizacji terenu Starego Miasta oraz przyjęcie kompleksowych programów mających na celu poprawę estetyki i stanu technicznego obiektów zabytkowych i przestrzeni Starego Miasta.

Część z projektów znajduje się obecnie jedynie w fazie koncepcyjnej, niemniej jednak z uwagi na ich znaczenie dla prawidłowego wdrożenia programu jako całości włączone zostały do Programu Rewitalizacji. Zgodnie z przyjętymi założeniami będą one w toku realizacji rewitalizacji dopracowywane i uaktualniane i stosownie do zaistniałych potrzeb wdrażane, w trybie i na zasadach określonych tymże Programem.

Projekty objęte liczbami porządkowymi 1-13 określono jako Strefę Starego Miasta, liczbami porządkowymi 14-32, wyodrębniają w funkcjonalną całość ulicę Sikorskiego, jako główną arterię Miasta, zaś liczbami porządkowymi 33-65 określono jako Strefę B wzmożonej ochrony konserwatorskiej, stanowiącą jednocześnie ścisłe centrum, gospodarcze, społeczne i kulturalne Miasta.

Pozostałe projekty mieszczą się poza tak wyznaczonymi strefami zespołów zadań.

Kryteria, jakie przyjęto przy wyznaczaniu obszarów i wyborze projektów są zgodne z założeniami kluczowego dla rewitalizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury 2007-2013:

- znaczny udział zasobów mieszkaniowych w najstarszych grupach wieku, które wymagają modernizacji i wprowadzenia współczesnych funkcji,
- degradacja techniczna, w szczególności bloków mieszkalnych powstałych w latach 70tych i 80tych,

- degradacja techniczna i ekonomiczna, utrata dotychczasowych funkcji w dzielnicach miast,
- tworzenie się grup społecznych zagrożonych wykluczeniem środowiskowym, w szczególności wśród młodzieży,
- postępująca degradacja zabytkowej zabudowy mieszkaniowej,
- utrata funkcjonalności, bezpieczeństwa i estetyki centrów miast oraz innych dzielnic.

Załącznik nr 3 poświęcony jest organizacjom pozarządowym działającym w Kętrzynie – wymienia i charakteryzuje spektrum działania tych jednostek.

2.2. Główne cele

Program Rewitalizacji jest dokumentem operacyjnym realizującym zamierzenia Planie Rozwoju Miasta Kętrzyna. Nie artykułuje się w nim więc przewodniej misji, którą to wyznaczono w/w Planie: **Zmiana wizerunku Kętrzyna poprzez zrównoważony rozwój skupiony na modernizacji i budowie infrastruktury lokalnej, której zły stan ogranicza powstanie nowych sektorów działalności gospodarczej, skierowana głównie na zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej, turystycznej i kulturalnej miasta.**

Wg założeń Autorów Planu głównymi narzędziami wykonania tej misji będą określone programy operacyjne: lokalny program rozwoju, lokalny program rewitalizacji, program ochrony środowiska, plan gospodarowania odpadami itd.

W analizowanym Programie główne zamierzenia podzielono na tzw. Plany działań. Całą strukturę tych planów zamieszczono w rozdziale 5 – jednej z kluczowych części Programu.

1) przestrzenny:

- a) porządkowanie „starej tkanki” urbanistycznej poprzez odpowiednie zagospodarowywanie pustych przestrzeni w harmonii z otoczeniem,
- b) poprawa funkcjonalności struktury ruchu kołowego, ruchu pieszego oraz stworzenie alternatywy dla ruchu kołowego,
- c) skuteczne wdrażanie planu gospodarki odpadami,
- d) podejmowanie działań termo-modernizacyjnych i innych niezbędnych do podniesienia efektywności energetycznej dotychczasowych źródeł, wykorzystania alternatywnych źródeł energii i odciążenia Miasta z nadmiernych zanieczyszczeń atmosferycznych,
- e) poprawa estetyki przestrzeni publicznych,
- f) przebudowa lub remonty publicznej infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, rekreacyjnych, kulturalnych i sportowych połączonych z działalnością gospodarczą,
- g) poprawa warunków oraz bazy kulturalno-sportowej umożliwiającej rozwój aktywności mieszkańców.

2) gospodarczy:

- a) tworzenie w zdegradowanych dzielnicach warunków lokalowych i infrastrukturalnych dla rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości, działalności kulturalnej i edukacyjnej, w tym mających za zadanie podniesienie kwalifikacji

mieszkańców ww. terenów zagrożonych wykluczeniem społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem działań mających znaczenie dla rozwoju gospodarczego;

b) renowacja budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym znajdujących się na rewitalizowanym terenie oraz ich adaptacja na cele: gospodarcze, społeczne i kulturalne.

3) społeczny:

a) wprowadzanie nowych technologii informatycznych w administracji samorządowej i w skali ogólnospołecznej,

b) tworzenie strefy bezpieczeństwa na obszarze, gdzie spodziewane jest największe nasilenie ruchu turystycznego,

c) remont budynków administracyjnych,

d) renowacja zabudowy budynków, w tym obiektów infrastruktury społecznej,

e) tworzenia stref bezpieczeństwa i zapobiegania przestępczości w zagrożonych patologiami społecznymi obszarach miast.

Powyższe zestawienie wskazuje na dominację działań przestrzennych i społecznych. W podziale na obszary wsparcia przeważają: społeczność, kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego oraz infrastruktura techniczna.

Nie wykazano w tym dokumencie ewidentnych projektów kluczowych, podejrzewać należy, że będą one ustalane przy ustalaniu wieloletnich programów inwestycyjnych i będą one raczej dotyczyć działań przestrzennych bądź kulturalnych.

Jako głównych beneficjentów wymienia się: gminę Miasto Kętrzyn, podmioty prywatne, spółki prawa handlowego, organizacje pozarządowe, Kętrzyńskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego, Spółdzielnię Mieszkaniową Lokatorsko-Własnościową Pionier.

2.3. Powiązania z innymi dokumentami strategicznymi

Program i obecna jego ewaluacja nawiązują do istotnych dokumentów dotyczących rozwoju przestrzenno-gospodarczego miasta Kętrzyna i województwa. Odniesiono się bezpośrednio do Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego, która wskazuje na dużą rolę rewitalizacji obszarów miejskich jako warunek prawidłowego rozwoju funkcji regionalnych, są spójne z Planem Rozwoju Kętrzyna oraz Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Kętrzyna (czy też wykonanych w oparciu o zapisu studium- miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego).

3. STAN ŚRODOWISKA

3.1. Istniejący stan środowiska oraz problemy jego ochrony istotne z punktu widzenia realizacji Planu ze szczególnym uwzględnieniem obszarów podlegających ochronie

Pełna analiza stanu środowiska przyrodniczego miasta Kętrzyna dokonana została w szeregu obowiązujących dokumentach dotyczących rozwoju gospodarczego, społecznego i przestrzennego miasta., m.in. w „Programie ochrony środowiska”, „Planie gospodarki odpadami”, „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kę-

trzyzna”, „Planie Rozwoju miasta Kętrzyna” oraz w ocenianym dokumencie i jego ewaluacji. Dlatego też niniejsza Prognoza omawia jedynie wybrane zagadnienia dotyczące stanu środowiska mające ewidentny wpływ na obszary wsparcia i projekty zapisane w PR. Duży nacisk położono w szczególności na problemy i zagrożenia środowiska przyrodniczego, kulturowego i zdrowia ludzi.

Różnorodność biologiczna, obszary chronione

Poprzez teren miasta przebiega Obszar Chroniony Doliny Rzeki Guber. Jeden z obszarów rewitalizacyjnych jest położony z sąsiedztwie rzeki Guber, która nie posiada wysokich walorów różnorodności biologicznej w szczególności na tym odcinku. Guber w bezpośrednim sąsiedztwie tych obszarów położony jest w dolinie nie wykazującej się bogactwem flory w wyniku silnej antropopresji wynikającej z dużej aktywności przemysłu rolno-spożywczego (obecnie w zaniku) i zabudowy mieszkaniowej w wielu przypadkach schodzącej bezpośrednio do linii brzegowej, z kolei po drugiej stronie wiaduktu istnieje drzewostan i podszyt, ale brak jego kontroli i pielęgnacji oraz bezmyślne działania mieszkańców doprowadziły do jego dewastacji oraz potrzeby przebudowy. Z zebranych informacji wynika, że na początku XX wieku dolina była przystosowana do potrzeb rekreacyjnych ówczesnej społeczności – ciągi spacerowe przecinały jej stok i schodziły nieomal do koryta.

Przeglądając wykaz projektów – stwierdzić należy, że żaden z nich nie znajduje się w sąsiedztwie „zielonej części” doliny, a charakter pozostałych nie powinien istotnie oddziaływać na ten system.

Z kolei tereny zorganizowanej zieleni miejskiej są z natury rzeczy ubogie gatunkowo, bowiem przewodnią myślą przy ich organizacji jest uroda i dostosowanie do specyficznego klimatu miasta.

W obrębie miasta ani też w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie występują obszary Natura 2000.

Poza obszarami będącymi przedmiotem zainteresowania niniejszego programu znajduje się użytek ekologiczny – „Rozlewisko Wopławka”, cenny jako siedlisko flory i fauny terenów okresowo zalewowych i bagiennych, w większości (ok. 95%) znajdujący się na terenie Gminy Kętrzyn. Jest on połączony otwartym kanałem z jeziorkiem miejskim, które pomimo, iż zostało skomunalizowane ma charakter wód płynących, łącząc zlewnię rejonu Wymiarcki-Wopławka z rzeką Guber, z wykorzystaniem odcinka kanału zamkniętego zwanego kolektorem E.

Na terenie miasta znajduje się 9 drzew uznanych za pomniki przyrody.

Główne zagrożenia różnorodności biologicznej stanowią:

- zmiana sposobu użytkowania ziemi polegająca na zmniejszaniu się terenów zielonych,
- akty wandalizmu na terenach zielonych.

Środowisko wodne

Kętrzyn leży na obszarze wysoczyzny polodowcowej falistej i pagórkowatej, w zlewni pojeziernej, w obszarze węzła hydrograficznego rzeki Guber. Charakterystyczną cechą rzeźby terenu są rozległe obniżenia powytopiskowe, o przebiegu zbliżonym do osi północ-południe. Lokalne deniwelacje sięgają do 1020m.

Główne zagrożenia dla środowiska wodnego stanowią:

- brak wystarczająco rozwiniętej sieci kanalizacji deszczowej, w tym na terenach zwartej zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
- nie zidentyfikowane zrzuty punktowe ścieków bytowych oraz przesące ścieków z nieszczelnych lub niewłaściwie eksploatowanych zbiorników bezodpływowych,
- duże zanieczyszczenie wód rzeki Guber i jeziora miejskiego.

Powietrze, hałas

Dużym problemem jest tzw. emisja energetyczna (indywidualne paleniska domowe). Poziom zanieczyszczeń pyłem zawieszonym i dwutlenkiem siarki jest przekraczany, zwłaszcza w okresie zimowym. Występuje również duża koncentracja ruchu samochodowego, co dodatkowo pogarsza i tak trudne warunki aerosanitarne w okresie całego roku kalendarzowego.

Na podstawie rocznej oceny jakości powietrza atmosferycznego w województwie warmińsko-mazurskim za rok 2007 udostępnianej w formie raportu przez WIOŚ w Olsztynie, dokonano oceny stanu powietrza atmosferycznego w regionie, w wyniku której nie wykazano istotnych przekroczeń norm w mieście Kętrzynie.

Nie odnotowano poważnych zagrożeń dla klimatu akustycznego. Ruch samochodowy, mimo okresowej koncentracji w ciągu dnia nie odbywa się z dużymi prędkościami, nie generuje więc wysokich poziomów hałasu.

Główne zagrożenia dla jakości powietrza oraz klimatu akustycznego stanowią:

- wysoki poziom ogólnego ruchu pojazdów,
- zły stan nawierzchni dróg publicznych,
- duża koncentracja ruchu pojazdów spalinowych w centrum miasta,
- emisja energetyczna w okresie zimowym z mieszkaniowego budownictwa indywidualnego,
- brak proekologicznych postaw społeczeństwa w zakresie komunikacji samochodowej.

Powierzchnia ziemi, krajobraz

W zdecydowanej części na obszarach objętych programem powierzchnia ziemi została przekształcona przez człowieka. Wyjątek stanowi fragment terenu przylegający do koryta rzeki Guber.

Krajobraz śródmieścia to typowy krajobraz miejski ze zwartą zabudową. Są to częściowo kamienice będące w złym stanie technicznym (ściśle centrum) oraz zabudowa mieszkaniowa blokowa będąca w lepszym stanie technicznym. Zanieczyszczenie gleb (powierzchni ziemi) w obszarze ścisłego centrum jest spowodowane lokalizacją niewłaściwie usytuowanych i eksploatowanych punktów gromadzenia odpadów komunalnych co wynika z kolei w dużej mierze z niewykształconych nawyków redukcji i gromadzenia odpadów wśród miejscowej ludności.

Główne zagrożenia powierzchni ziemi stanowią:

- zanieczyszczenia gleb pochodzenia komunikacyjnego,
- inne problemy dotyczące organizacji zbiórki odpadów komunalnych,
- wysokie koszty oraz brak środków na remont zabytkowej substancji mieszkaniowej,
- wysoka awaryjność infrastruktury wodociągowej.

Klimat

Kętrzyn należy do znacznego obszaru Dzielnicy Mazurskiej i położony jest na pograniczu Krainy Wielkich Jezior Mazurskich, Pojezierza Mrągowskiego oraz Niziny Sępopolskiej. Opady wynoszące 550-600mm rocznie, są zbliżone do średniej krajowej.

Amplituda temperatury w skali roku jest znacząca, tworząc tym samym bardzo wyrazisty klimat. Wiatry w okolicach bywają silne, zmienne.

W mieście tworzą się niekorzystne prądy powietrza, które powodują zjawisko inwersji, szkodliwe dla jego mieszkańców. Obszar całego miasta dodatkowo narażony jest w porze zimowej na znaczne zanieczyszczenia powietrza z emisji pochodzącej z indywidualnych systemów ciepłowniczych.

Główne zagrożenia klimatu stanowią:

- zagospodarowywanie terenów zielonych otwartych, co powoduje powstawanie utrudnionych warunków przewietrzania miasta,
- emisja zanieczyszczeń w porze zimowej spowodowana brakiem podłączenia znacznej części budynków do miejskiego systemu ciepłowniczego.

Poważne awarie

Miasto Kętrzyn nie posiada przemysłu i usług, infrastruktury technicznej (zapór, wałów przeciwpowodziowych) mogących nieść zagrożenie wystąpienia poważnych awarii (a szczególnie poważnej awarii mogącej mieć charakter katastrofy ekologicznej).

Główne zagrożenia typu katastrofy ekologicznej stanowią:

- nie stwierdzona.

Spośród wyżej opisanych problemów ochrony środowiska istniejących na terenie objętym analizą nie można jednoznacznie zdefiniować tych, które określa się mianem istotnych z punktu widzenia realizacji ustaleń PR. Działania zapisane w ocenianym dokumencie dotyczą bowiem głównie sfery społeczno-gospodarczej i ich realizacja nie zależy bezpośrednio od obecnego stanu środowiska przyrodniczego.

Reasumując; stan środowiska na terenie obszarów rewitalizacji jest średnio dobry. Jest to środowisko typowo miejskie z nielicznymi enklawami posiadającymi walory przyrodnicze, t.j. rzeka Guber.

3.2. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji Programu

Przewiduje się, że brak realizacji PR spowodowałby następujące skutki:

1. Dalsza pauperyzacja społeczeństwa i wzrost zachowań patologicznych (dewastacja terenów zielonych, zaśmiecanie itp.) wynikająca z braku pracy.
2. Pogorszenie się stanu technicznego budynków zabytkowych spełniających ważne funkcje dla mieszkańców miasta.
3. Pogorszenie się stanu technicznego głównych ulic miasta powodujące brak drożności ruchu komunikacyjnego, a co za tym idzie pogorszenie warunków życia mieszkańców poprzez wzrost zanieczyszczeń komunikacyjnych.
4. Wzrost ilości ścieków nieoczyszczonych odprowadzanych bezpośrednio do rzeki i gleby będący wynikiem zmniejszającego się tempa rozwoju infrastruktury ochrony środowiska, w tym szczególnie kanalizacji sanitarnej.

5. Wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza spowodowany utrudnieniem dostępu do sieci infrastruktury technicznej służącej ochronie środowiska, w tym szczególnie instalacji służącej ochronie powietrza.
6. Brak szeroko rozumianego ładu przestrzennego w mieście.

Analiza powyższych skutków braku realizacji PR prowadzi do wniosku, iż niezrealizowanie dokumentu wywołać może jedynie skutki negatywne. Należy podkreślić, iż najważniejsze i najgłębsze skutki mogą wystąpić w sferze społecznej. Brak realizacji zaproponowanych działań odnoszących się bezpośrednio do społeczności miasta (tworzenie nowych miejsc pracy, ułatwienie dostępu do podnoszenia kwalifikacji, eliminacja wykluczeń społecznych) może doprowadzić do ogólnego pogorszenia się stanu środowiska przyrodniczego. Bowiem wśród społeczeństw uboższych, gorzej wykształconych powszechnie akceptowane są postawy antyekologiczne, a brak perspektyw na polepszenie lub zmianę sytuacji będzie tylko pogłębiał patologiczne zachowania. Również brak realizacji wyznaczonych w PR działań dotyczących budowy infrastruktury technicznej może spowodować negatywne skutki dla miasta objawiające się wzrostem i powietrza (przestarzały system ciepłowniczy, niedrożny układ komunikacyjny). Należy podkreślić, iż najważniejszym miejscem w każdym mieście jest centrum, gdzie znajdują się najważniejsze zabytki. Miejsca te stanowią o tożsamości miasta. W związku z powyższym zaniechanie rewaloryzacji tych miejsc i wykorzystania ich jako czynnika przyciągającego chociażby potencjalnych inwestorów byłoby podstawowym błędem strategicznym władz miasta Kętrzyna.

Reasumując, należy stwierdzić, iż korzystnym z punktu widzenia środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi jest wariant doprowadzenia do realizacji celów zapisanych w PR. Realizacja tych celów wraz z uwzględnieniem uwag zapisanych w podsumowaniu niniejszej Prognozy doprowadzi do ogólnej poprawy stanu środowiska przyrodniczego i zdrowia mieszkańców miasta.

Tabela 1 Przewidywane skutki braku realizacji celów PR

Elementy środowiska	Plany wsparcia (brak realizacji tego obszaru)	Skutki (braku realizacji obszaru)
PLAN DZIAŁAŃ PRZESTRZENNYCH		
Różnorodność biologiczna	Społeczność	Zmniejszenie się powierzchni biologicznie czynnej, Dalsza dewastacja roślin (kradzieże, wandalizm) w wyniku braku systemu monitorowania miasta
Ludzie	Przestrzeń, Gospodarka, Społeczność	Dalsza degradacja terenów zabudowy śródmiejskiej objawiająca się m.in. właściwym gromadzeniem śmieci. Pogorszenie się warunków korzystania z usług zdrowia i edukacji. Dalsza pauperyzacja społeczeństwa. Wzrost zachowań patologicznych. Zagrożenia ładu przestrzennego. Spadek poczucia bezpieczeństwa mieszkańców. Dzielnica śródmiejska jako obszar zdegradowany, patologiczny i nieatrakcyjny, nie może pełnić roli centrum dla miasta i jego okolic.
Zwierzęta i rośliny	Społeczność	Brak tworzenia nowych terenów zieleni miejskiej podnoszącej jakość życia mieszkańców. Dalsza dewastacja roślin (kradzieże, wandalizm) w

		wyniku braku systemu monitorowania miasta
Wody, zasoby naturalne	Przestrzeń	Wzrost ilości ścieków nieoczyszczonych odprowadzanych bezpośrednio do rzek i gleby będący wynikiem zmniejszającego się tempa rozwoju nowej (oraz dekapitalizacji istniejącej) infrastruktury ochrony środowiska, w tym szczególnie kanalizacji sanitarnej.
Powietrze	Przestrzeń	Wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza spowodowany utrudnieniem dostępu do sieci infrastruktury technicznej służącej ochronie środowiska, w tym szczególnie instalacji ciepłowniczej. Wzrost zanieczyszczeń komunikacyjnych w wyniku pogarszającego się stanu technicznego ulic.
Powierzchnia ziemi	Społeczność	Wzrost ilości ścieków nieczyszczonych odprowadzanych bezpośrednio do gleby będący wynikiem zmniejszającego się tempa rozwoju infrastruktury ochrony środowiska, w tym szczególnie kanalizacji sanitarnej. Dalsze zanieczyszczanie powierzchni ziemi objawiające się m.in. niewłaściwym gromadzeniem śmieci. Wzrost zanieczyszczeń komunikacyjnych w wyniku pogarszającego się stanu technicznego ulic.
Krajobraz	Przestrzeń, Gospodarka, Społeczność	Dalsza degradacja terenów zabudowy śródmiejskiej objawiająca się m.in. niszczeniem budynków. Pogorszenie się ogólnego wizerunku miasta ze względu na postępującą degradację najważniejszych budynków w mieście. Brak ładu przestrzennego.
Klimat	Przestrzeń	Wzrost emisji tzw. gazów cieplarnianych poprzez zaniechanie modernizacji sieci ciepłowniczej
Zabytki	Przestrzeń, Gospodarka, Społeczność	Utrata zabytkowego charakteru Śródmieścia. Brak możliwości wykorzystania centrum dla wspierania rozwoju społeczno-gospodarczego.
Dobra materialne	Przestrzeń, Gospodarka, Społeczność	Obniżanie się wartości mienia spowodowane pogłębiającą się dewastacją budynków.
PLAN DZIAŁAŃ GOSPODARCZYCH, PLAN DZIAŁAŃ SPOŁECZNYCH		
Plany te obejmują działania niezwiązane bezpośrednio z elementami środowiska czy przestrzenią. Są to działania w sferze społeczno-gospodarczej skierowane bezpośrednio do społeczeństwa i inwestorów. Nie można określić ich wpływu na środowisko. Z góry można jednak założyć, iż brak realizacji zapisów LPR odnośnie tych działań wpłynie negatywnie na środowisko geograficzne.		

4. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

4.1. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

PR ze względu na cel i specyfikę opracowania jest dokumentem konkretnych, a niekiedy bardzo szczegółowych zapisów. W związku z powyższym umożliwia dokładne wskazanie obszarów, na których przewiduje się określone oddziaływania. Jest to obszar całego śródmieścia ale też innych terenów, nie tylko występujących jako przestrzeń, ale również zbiorowisko ludności ją zamieszkującej. Są to obszary o wyjątkowym natężeniu problemów społecznych, gospodarczych i przestrzennych. Obszary te można byłoby nazwać mianem priorytetowych.

W PR za najważniejsze plany działań miasta do roku 2013 przyjęto plan działań przestrzennych, gospodarczych, społecznych. W ramach każdego planu działań określono cele. Najważniejszy wydaje się być plan działań przestrzennych, bowiem wiąże problemy społeczno-kulturalne, ochrony zdrowia, dziedzictwa kulturowego, infrastruktury technicznej, mieszkalnictwa i bezpieczeństwa. Plan działań gospodarczych powiązany jest ze stosunkowo nielicznymi celami wskazanymi do osiągnięcia, plan działań społecznych obejmuje cele: bezpieczeństwo, kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego. Tak więc działania wynikające z realizacji PR będą dotyczyły przestrzennie znacznej części miasta w granicach wytyczonych w „Studium...” jako jednostki funkcjonalno-przestrzennej a społecznie niemalże wszystkich dziedzin życia.

Stan środowiska geograficznego na tym obszarze jest dobry. Jest to krajobraz typowo miejski, obejmuje zresztą m.in. stare miasto, zwartą zabudowę mieszkaniową o walorach historycznych jak i zabudowę z II połowy XX wieku, ale zarazem zawiera część terenu charakteryzującą się pewną bioróżnorodnością - fragment rzeki Guber, gdzie można spotkać gryzonia, owady a przede wszystkim ptactwo. Panoramę miasta „pstrzą” zniszczone, wręcz niekiedy zrujnowane budynki, do których „poprzyklejane” są wszelkiego rodzaju budynki tymczasowe (szopy, garaże, itp.). To świadczy o złym zagospodarowaniu tak cennych historycznie terenów miejskich. Zarówno powierzchnia ziemi jak i wody są zanieczyszczane z nieszczelnej i niesprawnej oraz niepełnej kanalizacji sanitarnej i deszczowej. Stan czystości wód Gugra stanowi poważny problem, jest on nadal niezadowalający (IV, III klasa czystości), a zły stan techniczny nawierzchni ulic powoduje ciągły wzrost emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych do gleb i atmosfery.

4.2. Przewidywane znaczące oddziaływania (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe, pozytywne i negatywne) na środowisko, w tym na obszar Natura 2000.

	Typ działań – p- przestrzenne, i – infrastrukturalne, s - społeczne,	przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:															
		Obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne			
Społeczność - projekty: - Prace adaptacyjno – remontowe pomieszczeń świetlicy do celów działalności Centrum Kultury Ukraińskiej – ul. Pocztowa 2, - Adaptacja pomieszczeń po byłej suszarni na potrzeby siłowni integracyjnej – Sikorskiego 69a, - Kompleksowa termomodernizacja połączona z remontem elewacji, odwodnieniem budynku oraz wymianą stolarki okiennej i drzwiowej. Adaptacja pomieszczeń NZOZ z do-sprzętowieniem.- ul. Chopina 1, - Termomodernizacja budynku LUTZ w Kętrzynie – ul. Budowlana 5,	s/i	0 [1]	0 [2]	+	0 [4]	0 [5]	0 [6]	+	0 [6]	0 [6]	+	0 [7]	0 [8]	+	+	[10]	
	s/i																
	s/i																
	i/s																
Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego - projekty: - Wykonanie badań i ekspertyz niezbędnych do projektowania i opracowania koncepcji rewitalizacji terenu Starego Miasta. Efektem działań ma być przyjęcie kompleksowych programów mających na celu poprawę estetyki i stanu technicznego obiektów zabytkowych i przestrzeni Starego Miasta - Teren Starego Miasta, - Remont muru miejskiego wraz z przylegającą do niego Basztą Niedźwiedzią i Gimnazjum Wojciecha Kętrzyńskiego - ul. Zamkowa 5, - Kompleksowa modernizacja budynku Kina „Gwiazda” – ul. Sikorskiego 24,	P	0 [1]	0/+ [2]	+	0 [4]	0 [5]	0/+ [12]	0/+ [12]	0/+ [12]	+	0/+ [12]	0 [8]	+	+	+	[14]	
	i																
	i																

<ul style="list-style-type: none"> - Termomodernizacja budynku połączona z wymianą stolarki okiennej, remont pomieszczeń, modernizacja boiska i ogrodzenia – ul. Kopernika 12, - Poprawa stanu technicznego zabytku, przywrócenie budynkowi reprezentacyjnego wyglądu i pełnienia funkcji użyteczności publicznej – Pl. Piłsudskiego 1, - Rewaloryzacja obiektu zabytkowego w celu rozszerzenia oferty kulturalno edukacyjnej Szkoły – Pl. Piłsudskiego 8, 	i													
	i													
	i													
Handel i usługi - projekty: <ul style="list-style-type: none"> - Wykonanie elewacji budynku, wykonanie stolarki okiennej, renowacja drzwi wejściowych do budynku – ul. Traugutta 27 (siedziba KTBS Sp. z o.o.) - Remont i rozbudowa pomieszczeń obiektów usługowych, przygotowanie pomieszczeń dla pracowników niepełnosprawnych, dosprzętowanie warsztatu, rozszerzenie oferty usługowej, zwiększenie zatrudnienia – ul. Zbozowa 6a, 	i/s	0 [1]	0 [2]	+	0 [4]	0 [5]	N [16]	N [16]	0 [17]	0 [17]	0 [17]	0/N [8]	+	+
	i/s													
Infrastruktura techniczna - projekty: <ul style="list-style-type: none"> - Kompleksowa modernizacja budynku oraz infrastruktury sportowej – ul. Moniuszki 1 - Budowa sztucznego, sezonowego lodowiska – Gimnazjum nr 2, ul. Wojska Polskiego 9, - Zagospodarowanie terenu pod budowę amfiteatru dla imprez plenerowych – ull. Kąjki i Kościuszki, - Modernizacja Stadionu Miejskiego w Kętrzynie – ul. Chopina 20, - Modernizacja budynku oraz ogrodzenia i bezpieczeństwo komunikacji wokół szkoły – ul. Bydgoska 1, - Zagospodarowanie terenów zielonych poprzez wykonanie nowych placów zabaw i poprawę oświetlenia terenów zielonych - Osiedle Moniuszki, - Zagospodarowanie terenów zielonych poprzez wykonanie nowych placów zabaw i poprawę oświetlenia terenów zielonych - Osiedle Sikorskiego, - Zagospodarowanie terenów zielonych poprzez wykonanie nowych placów zabaw i poprawę oświetlenia terenów zielonych - Osiedle Piastowskie 	i/s	0 [1]	0 [2]	+	0/+ [4]	0/+ [5]	0 [21]	0 [21]	0 [22]	+	0 [21]	0 [8]	+	+
	i/s													
	p/i/s													
	i/s													
	i/s													
	p/s													
	p/s													

Mieszkalnictwo - projekty: - Kompleksowa modernizacja budynku połączona z termo-modernizacją - ul. Osiańskiego 4, - Remont dachu, przewodów kominowych i wentylacyjnych, instalacji gazowej oraz klatek schodowych – ul. Sikorskiego 76g, - Kompleksowa modernizacja oraz zagospodarowanie terenu przyległego – ul. Sikorskiego 58, - Kompleksowe prace remontowo – modernizacyjne (w tym termomodernizacyjne), rekonstrukcja wystroju zabytkowej elewacji, remont frontonu budynku, instalacji wewnętrznych oraz klatek schodowych, stolarki okiennej i piwnic. Uporządkowanie przestrzeni wokół budynku (oświetlenie zieleni i plac zabaw). Utwardzenie podjazdu i miejsc postojowych. – ul. Sikorskiego 38, - Wykonanie elewacji z dociepleniem budynku oraz naprawą dachu i balkonów (10 lokali mieszkalnych i 2 użytkowe) – ul. Sikorskiego 39, - Wykonanie elewacji z dociepleniem budynku oraz naprawą dachu kamienicy wielorodzinnej (11 lokali mieszkalnych i 3 użytkowe) – ul. Sikorskiego 41, - Wykonanie elewacji z dociepleniem budynku oraz naprawą dachu kamienicy wielorodzinnej (8 lokali mieszkalnych i 2 użytkowe) – ul. Sikorskiego 15, - Wykonanie elewacji z dociepleniem budynku oraz naprawą dachu kamienicy wielorodzinnej (15 lokali mieszkalnych i 1 użytkowy) – Sikorskiego 51, - Wykonanie elewacji z dociepleniem budynku oraz naprawą dachu kamienicy wielorodzinnej (15 lokali mieszkalnych i 2 użytkowe) – ul. Sikorskiego 43, - Remont elewacji z dociepleniem budynku, naprawą dachu oraz odwodnieniem (7 lokali mieszkalnych i 1 użytkowy) – ul. Sikorskiego 53, - Wykonanie elewacji oraz naprawa balkonów (11 lokali mieszkalnych i 2 użytkowe) – ul. Sikorskiego 29,	i	0 [1]	0 [2]	+	0 [4]	0 [5]	+0 [26]	+0 [26]	+/- [27]	+	+0 [26]	0 [8]	+	+	[9]	[29]		
	i																	
	i																	
	i																	
	i																	
	i																	
	i																	
	i																	
	i																	
	i																	

- Wykonanie elewacji oraz naprawa dachu i balkonów (5 lokali mieszkalnych i 2 użytkowe) – ul. Sikorskiego 27,	i												
- Odwodnienie budynku oraz remont elewacji z dociepleniem (9 lokali mieszkalnych i 1 użytkowy) – ul. Sikorskiego 54,	i												
- Termomodernizacja budynku (13 lokali mieszkalnych) – ul. Sikorskiego 56,	i												
- Remont dachu i elewacji (34 lokale mieszkalne i 2 lokale użytkowe – ul. Sikorskiego 67,67a i 67b,	i												
- Odwodnienie budynku oraz docieplenie elewacji połączone z jej remontem i remontem dachu (15 lokali mieszkalnych i 1 użytkowy) – ul. Sikorskiego 65,	i												
- Wykonanie pełnego zakresu prac remontowych i rewitalizacyjnych w zespole budynków zabytkowych oraz prace adaptacyjne w obrębie nieużywanego poddasza nieużytkowanego na cele mieszkalne; aranżacja przyległego nieużytku zielonego, wykonanie placu zabaw dla dzieci oraz kącika rekreacyjnego dla osób starszych na zapleczu budynku; utworzenie parkingu dla mieszkańców oraz miejsca do selektywnej zbiórki odpadów - Pl. Piłsudskiego 9-10,	p/i/s												
- Kompleksowa modernizacja budynku (naprawa dachu i fasady) zabytkowego – ul. Powstańców Warszawy 9,	i												
- Docieplenie ścian budynków, zagospodarowanie terenów zielonych poprzez wykonanie placów zabaw i poprawę oświetlenia - Słowackiego 5, 7, Wilcza 4, 8, 12, Powstańców Warszawy 25,	i												
- Remont obejmujący docieplenie ściany szczytowej i od podwórza – ul. Słowackiego 2,	i												
- Termomodernizacja budynków wielorodzinnych, polegająca na dociepleniu ścian zewnętrznych, stropów nad piwnicą oraz stropodachów, wymiana okien w piwnicach i na klatkach schodowych – ul. Moniuszki 14	i												
- Kompleksowa modernizacja budynku połączona z termomodernizacją – ul. Wojska Polskiego 9,	i												
- Kompleksowa termomodernizacja połączona z wymianą stolarki, odwodnieniem budynku oraz zagospodarowaniem	i												

terenu przyległego (8 lokali mieszkalnych) – ul. Wojska Polskiego 14,																			
- Adaptacja budynku internatu na cele mieszkalnictwa socjalnego i komunalnego – ul. Reja 8a	i																		
- Termomodernizacja budynków wielorodzinnych, polegająca na dociepleniu ścian zewnętrznych, stropów nad piwnicą oraz stropodachów – ul. Mazurska 11 i 13,	i																		
- Wykonanie elewacji z dociepleniem budynków oraz naprawą balkonów (55 lokali mieszkalnych) – ul. Daszyńskiego 29,	i																		
- Termomodernizacja budynków wielorodzinnych, polegająca na dociepleniu ścian zewnętrznych, stropów nad piwnicą oraz stropodachów, wymiana okien w piwnicach i na klatkach schodowych – ul. Pionierska 3	i																		
- Kompleksowa renowacja i remont budynku, połączone z termomodernizacją – ul. Ogrodowa 3,	i																		
- renowacja budynku wielorodzinnego, przy zachowaniu starego stylu architektury, połączona z termomodernizacją – ul. Ogrodowa 4	i																		
- Rekonstrukcja elewacji połączona z termoizolacją budynku, budowa placu zabaw – ul. Kasztanowa 4,	i																		
- Kompleksowa termomodernizacja połączona z wymianą stolarki okiennej i dociepleniem dachu, remont elewacji, dachu wraz z kominami, klatek schodowych. Uporządkowanie terenu przyległego (plac zabaw, parking) – ul. Kasztanowa 4,	i																		
- Kompleksowa termomodernizacja połączona z modernizacją i remontami oraz uporządkowaniem przestrzeni wokół budynku – ul. Limanowskiego 24,	i																		
- Kompleksowa termomodernizacja połączona z modernizacją i remontami oraz uporządkowaniem przestrzeni wokół budynku - – ul.Limanowskiego 22,	i																		
- Remont elewacji zewnętrznej połączony z termomodernizacją – ul.Leśna 1,	i																		
- Termomodernizacja budynków wielorodzinnych, polegająca na dociepleniu ścian zewnętrznych, stropów nad piwnicą	i																		

oraz stropodachów, wymiana okien w piwnicach i na klatkach schodowych – ul. Chrobrego 16A, 16B, 16C, 16D, 16E, 16F, 16G, - Termomodernizacja budynków wielorodzinnych, polegająca na dociepleniu ścian zewnętrznych, stropów nad piwnicą oraz stropodachów, wymiana okien w piwnicach i na klatkach schodowych – ul. Chrobrego 17A, 17B, 17C,														
	i													
Bezpieczeństwo - projekty: - Rozbudowa systemu monitoringu Miasta Kętrzyn - ulice Kazimierza Wielkiego, Sikorskiego, Obrońców Westerplatte, Kopernika, Wojska Polskiego, Kajki, Poczтовая, Dworcowa, Ogrodowa, Bydgoska, Rondo Kombatantów, nad Jeziorem Miejskim,	i/s	0 [1]	0 [2]	+ [30]	0 [4]	0/+ [5]	0 [31]	0 [31]	0/+ [32]	0/+ [32]	0 [31]	0 [31]	+ [9]	+ [33]

[1] Nie przewiduje się żadnego bezpośredniego lub pośredniego wpływu na tereny włączone do sieci Natura 2000.

[2] Teren będący przedmiotem analiz nie wykazuje dużego potencjału przyrodniczego – jest w większości zabudowany, a tylko niewielkie przestrzenie zajmują tereny zielone, będące także formą antropogenną – wtórnie urządzone. W kontekście miasta pojęcie różnorodności biologicznej nie może być rozumiane w pierwotnym znaczeniu, gdyż z założenia zarówno świat zwierząt, jak i roślin jest bardzo ograniczony oraz w istotny sposób zmodyfikowany otoczeniem w jakim funkcjonuje. Planowane działania są w większości całkowicie neutralne dla bioróżnorodności, a tym bardziej nie powinny przyczynić się do redukcji liczby gatunków, jak też nie powinny przyczynić się do redukcji populacji zwierząt, czy liczby obiektów przyrodniczych – zakłada się raczej, iż w wyniku porządkowania, estetyzacji i wzbogacania terenów zielonych powinno dojść do dodatkowych nasadzeń, co może przyczynić się do wzrostu bioróżnorodności – należy jednak uwzględnić fakt, że będą to procesy całkowicie sztuczne.

[3] Projekty przewidziane do realizacji w ramach „Obszaru Społeczność” dotyczą przede wszystkim podniesienia standardu instytucji obsługi ludności sektora publicznego (służba zdrowia) oraz zagospodarowania i nadania nowych funkcji przestrzeniom już istniejącym na potrzeby rekreacji, wypoczynku i sportu. Mają więc prospołeczny charakter, choć skala oddziaływań nie będzie bardzo duża (pojedyncze obiekty), a bezpośrednimi beneficjentami zmian będą tylko wybrane grupy mieszkańców (korzystający z tych instytucji, wspólnot mieszkaniowych). Ważnym zagadnieniem jest dostosowanie obiektów ochrony zdrowia do potrzeb starzejącego się społeczeństwa. Warto jednak zwrócić uwagę na pośrednie, szersze oddziaływanie – poprawa stanu funkcjonowania przyczyni się do poprawy jakości ochrony zdrowia mieszkańców części miasta, ale poprawa stanu technicznego będzie skutkowałą zmianą wizerunku tej części miasta, co leży w interesie wszystkich mieszkańców.

[4] Realizacja przewidzianych w PR zamierzeń nie wpłynie na świat zwierząt. Większa część miasta stanowi obszar bardzo silnie przekształcony antropogennie, na którym liczba dziko żyjących gatunków jest ograniczona i są to praktycznie wyłącznie gatunki synantropijne. Planowane działania inwestycyjne nie przyczynią się w zauważalny sposób do zmiany warunków ich bytowania.

[5] Realizacja projektów przewidzianych w „Obszarze Społeczność” nie będzie miała wpływu na funkcjonowanie świata roślinnego, bowiem zgłoszone projekty zamykają się w przestrzeniach istniejących budowli. Podkreślić należy, że analizowany obszar jest w zdecydowanej większości zabudowany, a tylko niewielkie powierzchnie zajmują tereny zielone, w znacznej mierze urządzone sztucznie i nie stanowiące naturalnej roślinności.

[6] Plan działań Obszaru Społeczność przewiduje projekty inwestycyjno-remontowe o charakterze prospołecznym. Nie można wskazać na poważne zagrożenie powyższych projektów na wody, powierzchnię ziemi czy krajobraz. Z tego punktu widzenia są to działania neutralne. Nie wskazuje się tutaj dużych inwestycji w zakresie instalacji wodociągowych czy kanalizacyjnych. Obecnie przyjmowane standardy narzucają energooszczędne rozwiązania, które niwelują ewentualne uciążliwości niemal u źródła.

[7] Planowane termomodernizacje w sposób pośredni będą pozytywnie oddziaływać na środowisko, redukując emisję zanieczyszczeń, które musiałyby powstać w przypadku nie wyko-

nania tych inwestycji. Poprawiają się tym sposobem nie tylko parametry powietrza, ale także klimat w którym żyjemy oraz zachowane zostaną zasoby naturalne paliw energetycznych, stanowiących w naszym rejonie podstawę produkcji energii cieplnej i elektrycznej.

[8] Należy jednoznacznie stwierdzić, iż działania z zakresu obszarów wsparcia w planie działań przestrzennych nie będą miały, w jakimkolwiek stopniu, wpływu na zasoby naturalne miasta.

[9] Wszystkie przewidziane projekty wpłyną pozytywnie na zabytki. Pośrednio jest to cel całego Programu Rewitalizacji: podniesienie atrakcyjności centrum miasta poprzez działania społeczne, infrastrukturalne i restauratorskie. Nawet jeśli poszczególne działania nie dotyczą konkretnych obiektów zabytkowych, np. zagospodarowanie terenów zieleni, remonty infrastruktury technicznej czy projekty dotyczące poprawy bezpieczeństwa i sfery społecznej, to ich pozytywny wpływ jest niewątpliwy. Zwłaszcza projekty społeczne mogą przyczynić się do długotrwałych, choć może nie natychmiastowych efektów. Poprawa warunków materialnych, zajęcia z młodzieżą zagrożoną patologiami, organizowanie wolnego czasu; wszystko to zmniejsza ryzyko bezmyślnych przypadków wandalizmu i poprawia warunki do zamieszkania i działalności gospodarczej. Remonty i aranżacje zielenców poprawiają ogólną estetykę i atrakcyjność centrum miasta, a więc pośrednio wpływają pozytywnie na tkankę zabytkową. Największy wpływ mają oczywiście projekty inwestycyjne o charakterze restauratorskim dotyczące konkretnych obiektów. W tym przypadku jest to oddziaływanie o charakterze bezpośrednim i długoterminowym.

[10] Przewidywany wg PR zakres wsparcia, to:

- inwestycje w budynki i zagospodarowanie terenu wokół budynków,
- inwestycje w lokale użytkowe - społecznie użyteczne,
- inwestycje w sprzęt i wyposażenie jednostek działających w obszarze „Społeczność”.

Tym samym podejmowane działania będą jednoznacznie przyczyniały się do poprawy sytuacji w aspekcie „dobra materialne”, przede wszystkim poprzez poprawę ich stanu technicznego, wzrost funkcjonalności i użyteczności budynków o funkcjach publicznych oraz wzrost wartości materialnej (choć ten aspekt nie ma znaczenia w przypadku instytucji sektora publicznego, to można spodziewać się pośredniego wpływu na wzrost wartości nieruchomości mieszkaniowych oraz usług komercyjnych, w związku z poprawą stanu i funkcjonowania budynków instytucji publicznych w okolicy).

[11] Planowane działania przyczynią się w sposób jednoznaczny do poprawy funkcjonowania i dostępności sektora usług publicznych, a szerzej - do ożywienia kulturalnego tej części miasta. Będzie to miało bardzo pozytywne znaczenie dla mieszkańców. Zakłada się więc istotną zmianę wizerunku centrum miasta. W kontekście jakości życia mieszkańców należy zwrócić uwagę na następujące aspekty: lepszy dostęp do jednostek kultury, sportu i rekreacji, zwiększenie atrakcyjności obszaru co będzie skutkowało zainteresowaniem przedsiębiorców ulokowaniem tu działalności handlowo-usługowych (rewitalizacja przestrzeni wspólnych skłoni znacznie większą liczbę mieszkańców do przebywania w tej części miasta), lepsze warunki zamieszkania związane z estetyzacją otoczenia.

[12] Priorytetowe typy projektów wskazane do realizacji w planie działań w ramach obszaru Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego skupiają się na ogólnej poprawie wizerunku określonych obszarów oraz adaptacji obiektów zabytkowych na cele kulturalne i społeczne. Re-

monty obiektów zabytkowych mogą spowodować ogólną poprawę w zakresie instalacji ciepłowniczych czy wodno-kanalizacyjnych, choć raczej nie tego rodzaju inwestycje będą brane pod uwagę w pierwszym rzędzie. Przewiduje się również przebudowę, remonty ulic i placów objętych ochroną konserwatorską. Należy przyjąć, że projekty przewidziane w tej części Programu nie będą miały dużego wpływu na powietrze, wody, powierzchnię ziemi i klimat.

[13] Efektem realizacji działań wynikających z obszaru wsparcia „Kultura...” będzie ogólna poprawa wyglądu najważniejszych fragmentów miasta. Będzie to dotyczyć zarówno placów publicznych jak i budynków, w tym budynków przemysłowych - obecnie najbardziej zdegradowanych obiektów w mieście. Należy zatem jednoznacznie stwierdzić, iż realizacja obszaru wsparcia „Kultura...” będzie oddziaływać pozytywnie na krajobraz miasta.

[14] Planowane działania przyczynią się w sposób jednoznaczny do wzrostu wartości przestrzeni materialnej – zarówno w sferze publicznej (co będzie wiązało się z inwestycjami związanymi z renowacją budynków; w innym aspekcie dotyczy to także budynków służących funkcjom komercyjnym, a będących własnością miasta – ich wartość znacznie wzrośnie), jak też w sektorze prywatnym (przede wszystkim wzrost wartości nieruchomości ze względu na poprawę walorów otoczenia, zwłaszcza przestrzeni wspólnych). Można oczekiwać napływu kapitału w związku z inwestycjami w sektor handlowo-usługowy i rozrywkowy – znaczne zwiększenie liczby osób przebywających w centrum miasta (co bezwzględnie nastąpi wraz z rewitalizacją Śródmieścia, zwłaszcza wskutek „przywrócenia miastu” przestrzeni wspólnych), podniesie popyt na działalności handlowe oraz rozrywkowe (gastronomia, itp.).

[15] Planowane działania generować będą przede wszystkim oddziaływania pozytywne: wzrost ilości miejsc pracy, poprawę jakości świadczonych usług.

[16] Trudno jest ocenić jaki rozbudowa zakładu na ulicy Zbożowej 6a będzie miała wpływ na wody i powietrze. Zakres oddziaływania mógłby być określony po precyzyjniejszym określeniu charakteru i zakresu prowadzonej działalności.

Z punktu widzenia zmian klimatycznych nie jest to korzystna inwestycja; nie przybędzie nowych terenów zielonych. Nie jest to jednak czynnik powodujący, iż należałoby ocenić ten projekt negatywnie. Procesy zmian klimatycznych są dużo bardziej złożone, a tereny miast nie są obszarami o znacznej różnorodności biologicznej wymagającymi szczególnej ochrony z globalnego punktu widzenia. Reasumując; przewiduje się nieznaczny wpływ na wody, powietrze i klimat o trudnej do sprecyzowania tendencji. Będzie to zależało od rozwiązań przyjętych na etapie inwestycyjnym.

[17] Projekty z obszaru „Handel...” nie będą miały bezpośredniego wpływu na powierzchnię ziemi, krajobraz i klimat. Jednak zadanie to będzie zapewne wiązało się z modernizacją istniejącej infrastruktury technicznej co może mieć bliżej nie określony, pozytywny wpływ pośredni na zanieczyszczenie gleby.

[19] Planowane działania przyczynią się w sposób jednoznaczny do wzrostu wartości przestrzeni materialnej. Adaptacja i przebudowa budynków skutkować będzie nie tylko do wzrostem wartości tej konkretnej przestrzeni, ale pośrednio także przyczyni się do wzrostu wartości innych nieruchomości w sąsiedztwie.

[20] Planowane działania mają na celu stworzenie atrakcyjnej przestrzeni dla zagospodarowania wolnego czasu oraz realizacji potrzeb z dziedziny handlu, usług, codziennej rekreacji. Zakłada się szereg wprawdzie niewielkich inwestycji, ale o bardzo dużym oddziaływaniu

prospołecznym, służącym także integracji mieszkańców i skłaniającym mieszkańców innych dzielnic to spędzania wolnego czasu w centrum miasta. Zakłada się między innymi integrację przestrzenną jeziora miejskiego, obiektu MOSiR przy ul. Szpitalnej 1 oraz planowanego do zagospodarowania placu przy ul. Kajki jako jednej rozległej strefy rekreacyjnej, wyposażonej w szereg funkcji sprzyjających rekreacji, w tym rozwój usług o charakterze: edukacyjnym, kulturalnym, sportowo – rekreacyjnym oraz gastronomii i handlu. Planowane są ingerencje w zieleni, małą architekturę, wybudowanie nowych ciągów pieszo-rowerowych, altan, placów zabaw dla dzieci, lecz przede wszystkim ożywienie tego terenu, poprzez stworzenie warunków dla ulokowania punktów usługowo-gastronomicznych. W koncepcji uwzględnione zostały także mini skwery wraz z uzbrojeniem niezbędnym do organizacji różnego rodzaju niewielkich, cyklicznych imprez plenerowych: artystycznych, targów, jarmarków.

Zakładane przedsięwzięcia mają więc charakter ewidentnie prospołeczny, adresowany i atrakcyjny zarówno dla mieszkańców tego obszaru, jak i ludności z innych części miasta.

[21] Projekty przewidziane do realizacji w tej części programu obejmują działania infrastrukturalne w szczególności budowę obiektów sportowo-rekreacyjnych, zagospodarowanie terenów zielonych itd. Trudno określić rodzaj oddziaływania tych projektów na wody, powietrze i klimat. Z jednej strony inwestycje w kanalizację deszczową (infrastruktura towarzysząca budowanym obiektom) wpływają pozytywnie np. na wody. Poprawi się funkcjonowanie kanalizacji deszczowej. Z drugiej strony przewidywane zwiększenie ilości punktów gastronomicznych i lokali usługowych będzie generować większy ruch samochodowy (potencjalny wzrost zanieczyszczenia powietrza), który będzie jednak lepiej obsługiwany dzięki przebudowanym i wyremontowanym drogom. Podsumowując; nie przewiduje się radykalnych zmian w oddziaływaniu na środowisko na wody, powietrze i klimat przy zrealizowaniu planowanych projektów. W pewnych aspektach mogą wystąpić trwałe pozytywne efekty choć o charakterze marginalnym i pośrednim (np. wody).

[22] Działania z zakresu obszaru wsparcia „Infrastruktura techniczna” związane są bezpośrednio z infrastrukturą sportowo-rekreacyjną a pośrednio z infrastrukturą komunalną służącą ochronie środowiska. Projekty obejmują budowę, remont i modernizację obiektów m.in. boisk, amfiteatru, zorganizowanej zieleni kanalizacji, a w ramach tych działań powstaną także sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej co bezpośrednio przełoży się na poprawę stanu czystości gleb ze względu na zmniejszenie lub całkowite wyeliminowanie wprowadzania nieczyszczonych ścieków do gleb.

[23] Autorzy PR zakładają, iż jednym z działań w obszarze „Infrastruktura...” będzie zagospodarowywanie terenów zielonych co uczyni krajobraz miasta przyjaznym i atrakcyjnym zarówno dla jego mieszkańców jak i przyjezdnych. Zachowane zostaną odpowiednie proporcje pomiędzy różnorodnymi funkcjami w mieście.

[24] Przewiduje się następujące działania:

- odnowa ciągów spacerowych,
- zagospodarowanie terenów zielonych,
- remonty i budowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

Ich realizacja w sposób jednoznacznie pozytywny wpłynie na zagadnienie dóbr materialnych, przy czym będzie miała dwutorowe oddziaływanie:

- przede wszystkim dokonane zostaną inwestycje w przestrzeniach wspólnych (publicznych), które znacznie poprawią ich jakość, estetykę, funkcjonalność, użyteczność dla mieszkańców (między innymi mają spowodować spędzanie w tej części miasta czasu wolnego), ale także dla podmiotów prowadzących działalności gospodarcze w tej części miasta – będzie to więc katalizator dalszych pozytywnych zmian,
- pośrednio zakłada się oddziaływanie na sektor prywatny – przede wszystkim poprzez wzrost wartości nieruchomości i ożywienie rynku mieszkaniowego i usługowego w sąsiedztwie zrewaloryzowanych przestrzeni wspólnych (atrakcyjne przestrzenie publiczne będą podnosiły atrakcyjność zamieszkania i inwestowania).

[25] Planuje się następujące działania:

- remont, modernizacja, adaptacja budynków i pomieszczeń użytkowych na cele mieszkalne oraz społecznie użyteczne,
- remont i modernizacja infrastruktury technicznej wewnętrznej wspólnej w budynkach mieszkalnych,
- zagospodarowanie terenu wokół budynków mieszkalnych, w tym budowa lub modernizacja placów zabaw, terenów zieleni, a także podwórzy budynków mieszkalnych.

Są to działania o charakterze zasadniczo prospołecznym poprawiającym warunki zamieszkania w budynkach już obecnie wykorzystywanych na cele mieszkaniowe, ale także zakładające realizację nowych lokali mieszkalnych. Prospołeczny charakter wynika także ze spodziewanych zmian w strukturach społecznych (napływ „nowych” mieszkańców, nie obarczonych patologiami typowymi dla ludności miejscowej, względnie „wymiana” ludności poprzez budowę lokali mieszkalnych dla obecnych mieszkańców poza ścisłym centrum i zasiedlanie centrum przez „nowych” mieszkańców), czego skutkiem będzie stopniowa zmiana mentalności i postaw społecznych.

[26] Realizacja projektów w obszarze wsparcia Mieszkalnictwo wpłynie pozytywnie na powietrze, wody i klimat. Priorytetowe typy projektów zakładają m.in. adaptację internatu z przeznaczeniem na mieszkania. Mimo tego, że projekty zakładają również powstanie nowych mieszkań to ogólne oddziaływanie powinno być pozytywne, ponieważ zostanie wymieniona lub wyremontowana infrastruktura sieciowa już w istniejących budynkach: instalacje wodociągowe, kanalizacyjne i sieć ciepłownicza. Zwłaszcza rozwój tego ostatniego rodzaju infrastruktury technicznej będzie miał wysoce pozytywny aspekt: zmniejszenie tzw. niskiej emisji – zanieczyszczeń energetycznych z palenisk domowych, które są bywają opalane przypadkowymi odpadami przez często ubogich mieszkańców Śródmieścia, co jest wyjątkowo uciążliwe w okresie grzewczym.

[27] Przebudowa obecnej zabudowy mieszkaniowej, uzupełnienie potrzebnej infrastruktury o utwardzone dojazdy, parkingi potencjalnie może wpłynąć na zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej w mieście. Niemniej będzie to rekompensowane poprzez tworzenie skwerów i zieleńców towarzyszących zabudowie mieszkaniowej. Należy zakładać, że wraz z rozwojem zabudowy mieszkaniowej nastąpi rozwój infrastruktury ochrony środowiska, co zapewni ochronę powierzchni ziemi przed emisją zanieczyszczeń bytowych.

Istnieje potencjalne zagrożenie związane z wytwarzaniem odpadów, w następstwie tych działań inwestycyjnych – w szczególności odpadów niebezpiecznych, których niewłaściwe zebranie i zagospodarowanie może być potencjalnie niebezpieczne dla zdrowia i życia ludzkiego.

Jednak na tym etapie brak jest szczegółowej informacji czy odpad ten wystąpi w modernizowanych obiektach – analiza planu zadań przyjętych do realizacji w programie w zestawieniu z posiadaną przez Urząd Miasta w Kętrzynie inwentaryzacją miejsc wykorzystywania azbestu nie pozwala na wyciągnięcie jednoznacznych wniosków w tej kwestii. Jednak na lokalnym rynku usług budowlanych występuje szereg podmiotów posiadających uprawnienia do wykonywania prac w zakresie demontażu materiałów zawierających azbest, zatem od strony logistycznej nie powinno być przeszkód w zorganizowaniu właściwego, „bezpiecznego” frontu robót. Prace winny być wykonane z uwzględnieniem postanowień Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Miejskiej Kętrzyn na lata 2008 – 2012 - w szczególności w zakresie obowiązujących procedur postępowania z tym odpadem.

Zgodnie z obowiązującym przepisami oraz dokumentami programowymi, wszystkie powstające odpady zarówno na etapie budowy, remontu czy też eksploatacji obiektu winny być zbierane selektywnie, przetrzymywane w sposób bezpieczny dla środowiska i w maksymalnym stopniu odzyskiwane.

[28] Przy okazji termomodernizacji budynków wprowadzone zostaną zmiany w estetyce istniejącej zabudowy mieszkaniowej. Wpłyne to pozytywnie na ogólny wizerunek miasta. Zostaną wyeliminowane „straszydła” z odartą elewacją pamiętającą zabiegi pielęgnacyjne z czasów swojej dawno minionej młodości, zdegradowanymi balkonami zagrażającymi przechodniom co poprawi ogólny „wygląd” tej części tkanki miejskiej.

[29] Planowane działania jednoznacznie przyczynią się do wzrostu wartości materialnej zabudowy, przede wszystkim poprzez inwestycje poprawiające standard, a także poprzez kształtowanie atrakcyjnego sąsiedztwa.

[30] Planowane działania mają w sposób ewidentny przyczynić się do poprawy bezpieczeństwa publicznego. Jest to istotne zarówno dla mieszkańców tego obszaru, jak też dla innychośób, które zamierzają tu realizować swoje potrzeby handlowe, usługowe, rozrywkowe, kulturalne. Szczególnie duże znaczenie ma kwestia bezpieczeństwa publicznego dla idei nadania centrum Kętrzyna jako przestrzeni wspólnej, w której koncentruje się życie społeczne miasta.

[31] Projekty w planie działań społecznych będą miały znikomy wpływ na powietrze, wody czy klimat. Również budowa systemu monitoringu w tych komponentach środowiska nie ma większego znaczenia. Wszelkie oddziaływania mogą być wysoce pośrednie. Na dłuższą metę wśród lokalnej społeczności mogą utrwalić się nawyki proekologiczne w zakresie zużywania wody, energii cieplnej i elektrycznej. Ogólnie rzecz biorąc, nie przewiduje się w tym zakresie widocznych oddziaływań.

[32] Realizacja działań z obszaru wsparcia „Bezpieczeństwo” nie wpłynie bezpośrednio na jakość środowiska w mieście. Należy się jednak spodziewać wpływu pośredniego polegającego na zmniejszeniu dewastacji terenów zielonych, bezobsługowych szaleńców publicznych, budynków będącego wynikiem wprowadzenia monitoringu określonych części miasta.

[33] Monitoring powinien w sposób bezpośredni przełożyć się na ograniczenie liczby aktów wandalizmu, a więc wpłynie jednoznacznie korzystnie na zagadnienie „dóbr materialnych”.

Wpływ obszarów wsparcia i projektów na poszczególne komponenty środowiska

	Podsumowanie przewidywanego znaczącego zagadnienia i aspekty środowiska												
	Obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
Spółeczność	0	0	+	0	0	0	+	0	0	+	0	+	+
Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego	0	0/+	+	0	0	0/+	0/+	0/+	+	0/+	0	+	+
Handel i usługi	0	0	+	0	0	N	N	0	0	0	0/N	+	+
Infrastruktura techniczna	0	0	+	0/+	0/+	0	0	0	+	0	0	+	+
Mieszkalnictwo	0	0	+	0	0	+/-	+/-	+/-	+	+/-	0	+	+
Bezpieczeństwo	0	0	+	0	0/+	0	0	0/+	0/+	0	0	+	+

Spółeczność:

Wpływa pozytywnie powietrze, klimat bowiem wykorzystując nowe technologie wpływa na ograniczenie zużycia energii a w ten sposób także na emisję zanieczyszczeń do środowiska. Wykorzystuje istniejące dobra nadając im nową jakość oraz stwarzając alternatywne miejsca do wypoczynku i rekreacji mieszkańców tego obszaru.

Wpływ projektów na wody, zwierzęta, rośliny, zasoby naturalne czy powierzchnię ziemi jest niejednoznaczny o niskiej intensywności. Przewidziane tutaj inwestycje w infrastrukturę kubaturową nie mają dla powyższych komponentów dużego znaczenia. Zakłada się rozwój usług, co może wpłynąć negatywnie, jednak nowoczesne i energooszczędne technologie mogą znacznie zmniejszyć ewentualne uciążliwości.

Zakres i charakter projektów nie będzie miał istotnego wpływu na zmiany w krajobrazie (bo takie nie wystąpią) czy zabytki.

Obszar ten ma charakter ewidentnie prospołeczny – projekty są zróżnicowane i dotyczą na przykład: podniesienia standardu instytucji obsługi ludności sektora publicznego (opieka zdrowotna) czy zagospodarowania przestrzeni rekreacji, wypoczynku i sportu. Planowane działania mają na celu nie tylko zasadniczą zmianę warunków życia i postaw społecznych, ale także pośrednio osiągnięcie korzyści przez ludność pozostałej części miasta, która może dzięki tym działaniom zyskać przestrzeń wspólną, służącą załatwianiu potrzeb pozamaterialnych.

Jeden z projektów w sposób szczególny wychodzi naprzeciw potrzebom starzejącego się społeczeństwa, cierpiącego na stale rozszerzającą się paletę chorób cywilizacyjnych – stwarzając kolejne miejsca w którym mieszkańcy będą mogli zadbać o jakość swego zdrowia.

Podejmowane działania w sposób bezpośredni lub pośredni wpływają pozytywnie na sferę dóbr materialnych – dotyczy to zarówno bezpośrednich inwestycji na etapie wdrażania projektów, jak też spodziewanych przyszłych korzyści pośrednich (np. w wyniku wzrostu atrakcyjności nieruchomości, czy zmiany postaw społecznych).

Nie przewiduje się żadnego bezpośredniego lub pośredniego wpływu tego obszaru wsparcia na tereny włączone do sieci Natura 2000 bowiem takie w tym obszarze ani też w strefie jego oddziaływania nie występuje. Planowane działania są też w większości całkowicie neutralne dla bioróżnorodności, a tym bardziej nie powinny przyczynić się do redukcji liczby gatunków, jak też nie powinny przyczynić się do redukcji populacji zwierząt, czy liczby obiektów przyrodniczych.

Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego:

Realizacja zadań a tym samym funkcjonowanie obszaru wsparcia wpływa pozytywnie na krajobraz poprzez modernizację budynków zabytkowych, zgodnie z wytycznymi Konserwatora Zabytków, powodując przywrócenie ich użyteczności dla mieszkańców miasta i okolicy. Żadne z zadań nie dotyczy bezpośrednio Zamku Krzyżackiego, Kościoła św. Jerzego, Kościoła św. Jana, siedziby Łoży Masońskiej, Kościoła św. Katarzyny, fragmentów murów obronnych, budynków stajennych Stada Ogierów z 1877r., a jeśli działania będą odbywać się w bezpośrednim sąsiedztwie tych obiektów bo będą one uzgadniane z Konserwatorem Zabytków w Olsztynie.

Może wystąpić niewielki wpływ o charakterze pośrednim na powierzchnię ziemi, powietrze, wody i klimat. Występują tutaj projekty dotyczące remontów obiektów zabytkowych i przystosowanie ich na cele kulturalne i społeczne.

Nie przewiduje się żadnego bezpośredniego lub pośredniego wpływu tego obszaru wsparcia na tereny włączone do sieci Natura 2000 i zasoby naturalne. Przewidziane działania nie będą miały znaczenia dla świata zwierząt, natomiast w zakresie bioróżnorodności i świata roślin są w zasadzie neutralne.

Obszar ten ma charakter prospołeczny. Planowane działania przyczynią się w sposób jednoznaczny do poprawy funkcjonowania i dostępności sektora usług publicznych, a szerzej - do ożywienia kulturalnego miasta. W kontekście jakości życia mieszkańców należy zwrócić uwagę na następujące aspekty: lepszy dostęp do infrastruktury usługowej w szerokim tego słowa znaczeniu, większe zainteresowanie przedsiębiorców ulokowaniem tu działalności handlowo-usługowych (rewitalizacja przestrzeni wspólnych skłoni znacznie większą liczbę mieszkańców do przebywania w tej części miasta), lepsze warunki zamieszkania związane z estetyzacją otoczenia.

Planowane działania przyczynią się w sposób jednoznaczny do wzrostu wartości przestrzeni materialnej – zarówno w sferze publicznej (co będzie wiązało się z inwestycjami związanymi z renowacją budynków; w innym aspekcie dotyczy to także budynków służących funkcjom komercyjnym, a będących własnością miasta – ich wartość znacznie wzrośnie), jak też w sektorze prywatnym (przede wszystkim wzrost wartości nieruchomości ze względu na poprawę walorów otoczenia, zwłaszcza przestrzeni wspólnych).

Handel i Usługi:

Zakres zgłoszonych projektów jest nieznaczny w związku z czym ich oddziaływanie na środowisko nie może być istotne.

Istotne pozytywne oddziaływanie tych projektów da się jednoznacznie zidentyfikować w sferze: zabytki, dobra materialne i ludzie, bowiem w wyniku realizacji projektów powstaną nowe miejsca pracy, w tym przystosowane dla osób niepełnosprawnych, obiekty poddane zostaną remontom dzięki czemu podniesie się ich estetyka, wartość i poprawią się warunki pracy i warunki usług świadczonych na rzecz społeczności lokalnej.

Nie da się ustalić na obecnym etapie wpływu na wodę, powietrze, zasoby naturalne, ale nie wynika to z innych przyczyn aniżeli tylko brak szczegółowego rozpoznania zakresu działalności prowadzonej przez rozbudowywane przedsiębiorstwo usługowe i stosowanych technologii.

Nie przewiduje się żadnego bezpośredniego lub pośredniego wpływu tego obszaru wsparcia na tereny włączone do sieci Natura 2000. Planowane działania są też w praktyce całkowicie neutralne dla bioróżnorodności, krajobrazu, klimatu oraz świata roślin i świata zwierząt.

Planowane działania, przyczynią się do wzrostu wartości przestrzeni materialnej.

Infrastruktura techniczna:

Działania związane bezpośrednio z modernizacją i przebudową terenów zielonych, obiektów sportowo-rekreacyjnych spowoduje polepszenie się walorów substancji zabytkowej i bez wątpienia spowoduje zwiększenie atrakcyjności terenu nie tylko w wymiarze materialnym ale także społecznym.

Trudno jednoznacznie ocenić wpływ na różnorodność biologiczną bowiem, tworząc nowe aranżacje zieleni z jednej strony wprowadzany nowe, „piękne dla oka” gatunki z drugiej strony nigdy nie będzie to już takie bogactwo jak w przypadku „zaniedbanych” zieleńców nieznacznie dotkniętych antropopresją, w związku z czym wykazujących spore zróżnicowanie gatunków roślin tubylczych, przystosowanych do wegetacji w charakterystycznym środowisku miejskim. Nie mniej będzie to dodatkowa powierzchnia fotosyntetyzująca, siedlisko wielu owadów i drobnych zwierząt, miejsce wypoczynku niezwykle pożądane w miastach których tereny są zwykle zbyt cenne na taką „rozzutność”.

Prace inwestycyjne będą współbrzmiały z otoczeniem, obiekty zostaną wkomponowane w ukształtowanie terenu, maksymalnie wykorzystując jego walory.

Nie przewiduje się istotnego wpływu na klimat, powietrze i zasoby naturalne.

Przewiduje się wzrost zużycia wody, większą emisję ścieków w wyniku realizacji i eksploatacji obiektów usługowych. Nie mniej będzie to zrównoważone odpowiednią infrastrukturą, mocami produkcyjnymi przedsiębiorstwa wodociągowego oraz technologiami wodo-oszczędzającymi i instalacjami podczyszczającymi ścieki deszczowe.

Nie przewiduje się żadnego bezpośredniego lub pośredniego wpływu tego obszaru wsparcia na tereny włączone do sieci Natura 2000.

Zakładane przedsięwzięcia mają charakter ewidentnie prospołeczny - adresowany i atrakcyjny zarówno dla mieszkańców tego obszaru, jak i ludności z innych części miasta. Zakłada się stworzenie atrakcyjnej przestrzeni dla zagospodarowania wolnego czasu oraz reali-

zacji potrzeb z dziedziny handlu, usług, codziennej rekreacji – głównie poprzez szereg wprawdzie inwestycji o bardzo dużym oddziaływaniu prospołecznym.

Realizacja planowanych przedsięwzięć w sposób jednoznacznie pozytywny wpłynie na zagadnienie dóbr materialnych, przy czym będzie miała dwutorowe oddziaływanie:

- przede wszystkim dokonane zostaną inwestycje w przestrzeniach wspólnych (publicznych), które będą katalizatorem dalszych pozytywnych zmian,
- pośrednio zakłada się oddziaływanie na sektor prywatny – przede wszystkim poprzez wzrost wartości nieruchomości i ożywienie rynku mieszkaniowego w sąsiedztwie zrewaloryzowanych przestrzeni wspólnych (atrakcyjne przestrzenie publiczne będą podnosiły atrakcyjność zamieszkania i inwestowania).

Mieszkalnictwo:

Realizowane poprzez przebudowę i modernizację istniejącego zasobu mieszkaniowego. Nie przewiduje się, by zmniejszeniu mógł ulec udział powierzchni biologicznie czynnej.

Remonty sieci grzewczej i termomodernizacje obiektów wpłyną pozytywnie na powietrze i klimat, a ogólna tendencja racjonalizacji zużycia wody w życiu społecznym i gospodarczym wpłynie na poszanowanie jej zasobów jej . Największy wpływ może wystąpić w zakresie powietrza poprzez zmniejszenie emisji energetycznych z mieszkań indywidualnych.

Na etapie realizacji zadań może wystąpić chwilowe niekorzystne oddziaływanie na powierzchnię gleby, ale jego zakres i skala mogą być znacząco ograniczone poprzez właściwą organizację pracy, zastosowane technologie przyjazne środowisku oraz racjonalną i zgodną z obowiązującymi przepisami gospodarkę odpadami i ściekami powstającymi w trakcie tych prac.

Nie przewiduje się żadnego bezpośredniego lub pośredniego wpływu tego obszaru wsparcia na tereny włączone do sieci Natura 2000 oraz zasoby naturalne. Planowane działania są też w praktyce całkowicie neutralne dla bioróżnorodności oraz świata roślin i świata zwierząt.

Obszar ma charakter prospołeczny - poprawiającym warunki zamieszkania w budynkach już obecnie wykorzystywanych na cele mieszkaniowe. Prospołeczny charakter wynika także ze spodziewanych zmian w strukturach społecznych, stopniowej zmianie mentalności i postaw społecznych. Powyższe procesy jednoznacznie przyczynią się do wzrostu wartości materialnej zabudowy, przede wszystkim poprzez inwestycje poprawiające standard zabudowy, a także poprzez kształtowanie atrakcyjnego sąsiedztwa. Działania te, w efekcie końcowym, będą też miały zdecydowanie pozytywny wpływ na zabytki i krajobraz.

Bezpieczeństwo:

Realizacja projektów nie ma bezpośredniego wpływu na komponenty środowiska, pośrednio może wpływać pozytywnie poprzez zmniejszenie liczby aktów wandalizmu. W zakresie jakości życia mieszkańców i oddziaływania na dobra materialne, wszelkie działania zmierzające do poprawy bezpieczeństwa mogą mieć oddziaływanie wyłącznie pozytywne.

Wszystkie obszary: wpływają pozytywnie na zabytki, będzie to oddziaływanie o długotrwałym charakterze, zarówno bezpośrednim jak i pośrednim.

4.3. Główne cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym oraz ich uwzględnienie podczas opracowywania projektu Programu

Polityka ochrony środowiska jest jedną z polityk wspólnotowych Unii Europejskiej o charakterze horyzontalnym. Jej zakres obejmuje wszystkie dziedziny życia społeczno-gospodarczego.

Podstawowym dokumentem w zakresie ochrony środowiska ustanowionym przez Unię Europejską jest **VI Program Działań Wspólnoty Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska „Środowisko 2010: nasza przyszłość nasz wybór**. Wyznacza on ramy strategicznej polityki wspólnotowej na okres 10 lat (lata 2001 – 2010).

W założeniu VI Program Działań określa priorytetowe pola działań w dziedzinie ochrony środowiska, co pozwoli na skuteczną odpowiedź zarówno na wyzwania stawiane w wymiarze całego globu, jak i na określone problemy napotkane na szczeblu wspólnotowym, krajowym, regionalnym czy lokalnym. Powyższe pola działań ujęto w ramy kilku strategii tematycznych: m.in. dot. ochrony gleby, ochrony i zachowania środowiska morskiego, zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, środowiska miejskiego, zarządzania zasobami naturalnymi, utylizacji odpadów. Do głównych priorytetów w okresie funkcjonowania programu zaliczono następujące zagadnienia:

- zmiana klimatu,
- przyroda i różnicowanie biologiczne,
- środowisko naturalne, zdrowie i jakość życia,
- zasoby naturalne i odpady.

Cele Programu wyznaczono w oparciu o założenie rozdzielania nacisków między ochroną środowiska a wzrostem gospodarczym. Chodzi m.in.: o zasadę „zanieczyszczający płaci”, zasadę ostrożności, działania zapobiegawcze oraz zasadę usuwania zanieczyszczenia u źródła.

Szczególne wagę przykładają się do tematyki zmian klimatycznych, co wiąże się z wypełnianiem zobowiązań Unii Europejskiej związanych z ratyfikacją Protokołu z Kioto. Jako szczególnie istotne wymienia się m.in.: wspieranie praktyk i technik ekologicznie efektywnych w przemyśle, wspomaganie MŚP w modernizacji oraz wspieranie efektywności energetycznej (ogrzewanie, bieżąca woda w budynkach).

Podstawowym dokumentem krajowym w zakresie ochrony środowiska jest **"Polityka ekologiczna państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014"** opracowana przez Radę Ministrów. Jest ona uszczegółowieniem i aktualizacją „Polityki ekologicznej Państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010”. Dokument określa cele i zadania o charakterze systemowym ważne dla stworzenia warunków do wykonywania ochrony środowiska. Jako podstawowy warunek skutecznej realizacji polityki ekologicznej państwa wymienia się respektowanie zasady zrównoważonego rozwoju w strategiach i politykach w poszczególnych dziedzinach gospodarowania. Wśród metod realizacji w ramach polityk sektorowych priorytet będzie miało stosowanie tzw. dobrych praktyk gospodarowania i systemów zarządzania środowiskowego, które pozwalają

kojarzyć efekty gospodarcze z efektami ekologicznymi. Polityka ta wskazuje na potrzebę racjonalnego wykorzystywania surowców, materiałów, wody i energii oraz na coraz większą rolę rozwoju energetyki odnawialnej. Jednym z celów polityki ekologicznej jest zapobieganie zagrożeniom zdrowia w środowisku i ograniczenie ryzyka dla zdrowia wynikające z narażenia na szkodliwe dla człowieka czynniki środowiskowe. Za istotną uznaje się również poprawę jakości powietrza atmosferycznego oraz klimatu akustycznego, ochronę przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych i poważnymi awariami przemysłowymi, przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz uporządkowanie gospodarowania odpadami.

Realizacja powyższych założeń pośrednio znajduje wyraz w projektach przewidzianych do realizacji w Programie Rewitalizacji. Nie zakłada się jednak w pierwszym rzędzie rezultatów z zakresu ochrony środowiska. Autorzy Programu nie odnoszą się w tekście do zasady zrównoważonego rozwoju, horyzontalnej zasady umiejscawianej w głównych dokumentach strategicznych zarówno poziomu krajowego, jak i wspólnotowego. Można tutaj cytować w/w VI Program Działań Wspólnoty, który podkreśla m.in. że: „Środowisko miejskie jest domem dla około 70 % ludności i potrzebne są wspólne wysiłki, aby zapewnić poprawę środowiska naturalnego i jakości życia w miastach”. Projekty infrastrukturalne realizowane w ramach PR mogą pozytywnie wpłynąć np. na poprawę jakości powietrza czy efektywności energetycznej. Brak jest niestety w opisach projektów stosownych akcentów, choć wskazuje się na te problemy w diagnozie stanu istniejącego oraz analizie SWOT (niska efektywność energetyczna, duże zanieczyszczenie środowiska).

Z drugiej strony należy uwzględnić fakt, że Program Rewitalizacji jest dokumentem o charakterze operacyjnym ograniczonym do niewielkiej, silnie przekształconej przestrzeni centrum miasta. Z tego punktu widzenia trudno tutaj artykułować wyraziste cele ochrony środowiska. Tematyka ochrony środowiska często może występować w rezultatach w sposób pośredni: poprzez poprawę funkcjonowania infrastruktury sieciowej, odnowę zieleni miejskiej i kreowanie postaw proekologicznych miejscowej ludności.

Podsumowując; Autorzy Programu tematykę ochrony środowiska potraktowali dość pobieżnie. Jednak zarówno ogólne założenia PR jak i poszczególne projekty są zgodne z celami polityki ekologicznej Państwa i Unii Europejskiej.

4.4. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym na obszar Natura 2000

Analiza PR prowadzi do następujących wniosków z zakresu rozwiązań mających na celu łagodzenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko:

- PR nie zawiera ustaleń, których głównym i bezpośrednim celem jest podnoszenie jakości, czy też ochrona istniejących zasobów środowiska. Wskazuje się jedno zadanie, w którym aspekt ten jest ważny, ale nie jest głównym przedmiotem tego zadania. Warto jednak zauważyć, że szereg ustaleń PR realizuje te zagadnienia pośrednio, a efekty prośrodowiskowe są osiągane niejako „przy okazji” realizacji innych założonych celów.

- PR nie zawiera żadnego ustalenia, które stanowiłoby w sposób jawny i oczywisty zagrożenie dla środowiska, lub degradacja środowiska służyłaby osiągnięciu celów społecznych lub gospodarczych. Pomimo, iż realizacja części zadań może się wiązać z ingerencją w różne elementy środowiska, to żaden z zapisów nie zakłada ingerencji przesadnie dużej, znacznie wykraczającej poza konieczną dla osiągnięcia zamierzonych efektów. Potencjalnie niekorzystne dla środowiska może być zagospodarowanie terenu Słodowa, jednak faktyczną skalę i charakter oddziaływań będzie można ocenić dopiero na etapie przygotowywania (istnieje teoretyczne zagrożenie zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej).
- PR nie zawiera żadnych rozwiązań służących łagodzeniu lub kompensacji ewentualnych negatywnych oddziaływań na środowisko. Ze względu na specyfikę terenu, który jest przedmiotem PR, a także ze względu na specyfikę proponowanych działań, braku rozwiązań służących kompensacji przyrodniczej nie można jednak oceniać jako wady opracowania, gdyż nie przewiduje się w wyniku jego realizacji powstania istotnych sytuacji konfliktowych. Jak wykazano wcześniej – większość potencjalnych oddziaływań planowanych zadań na analizowane aspekty środowiska, ma charakter neutralny (brak oddziaływań), część – ewidentnie pozytywny, a tylko część - negatywny.

W wyniku realizacji ustaleń PR nie zaistnieją straty w obszarach chronionych położonych w granicach miasta i w jego sąsiedztwie, w tym zwłaszcza w sieci Natura 2000.

4.5. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie Programu

Program Rewitalizacji jest bardzo konkretnym opracowaniem określającym szczegółowo planowane działania zmierzające do przebudowy charakteru istotnej części miasta Kętrzyna. Ewaluacja z kolei jest dokumentem dostosowującym program rewitalizacji do zmieniających się w czasie przepisów, rzeczywistości gospodarczej i społecznej.

W dokumenty te sposób jednoznaczny i bezpośredni nawiązują do jednego z celów strategicznych rozwoju miasta określonych w Planie lokalnego rozwoju miasta Kętrzyna. O ile jednak Plan jest opracowaniem o określonym, dosyć wysokim poziomie ogólności zapisów, bardziej "hasłowym" niż "rzeczowym" (PRL z założenia określa zakres działań niezbędnych dla powodzenia rozwoju, natomiast znacznie mniejszy nacisk kładą na szczegóły i miejsce ich realizacji) i planuje się w nich rozwój poprzez szerokie sfery działań (określane w tym przypadku jako cele strategiczne rozwoju), to Program Rewitalizacji stanowi zaprzeczenie każdej z tych cech, będąc opracowaniem pod każdym względem znacznie bardziej precyzyjnym.

W kontekście powyższego wywodu, trudno jest obecnie wskazywać rozwiązania alternatywne. PR jest autorską koncepcją przebudowy i rewitalizacji społecznej oraz przestrzennej Kętrzyna. Jest to koncepcja spójna i całościowa, której poszczególne elementy łączą się ściśle z innymi, pozwalając osiągnąć efekt synergii. Poszukiwanie rozwiązań alternatywnych byłoby de facto kwestionowaniem całej, kompleksowej wizji przebudowy/rozwoju obszarów rewitalizacji zaprezentowanej w Programie i wymagałoby stworzenia zupełnie nowej

koncepcji rozwoju, co w kontekście trafności celów zawartych w Programie byłoby niezwykle trudnym zadaniem.

O rozwiązaniach alternatywnych nie można więc mówić w kontekście ogólnej koncepcji rewitalizacji Kętrzyna, ale na etapie wdrażania PR może się pojawić potrzeba/celowość wariantowania, uwzględniająca:

- wybór innych od pierwotnie zakładanych, funkcji dla poszczególnych obiektów/obszarów;
- wybór nieco innej koncepcji zagospodarowania/funkcjonowania poszczególnych obiektów/obszarów;
- wybór szczegółowych rozwiązań technicznych i architektonicznych, sposobów wdrażania projektów miękkich, itp.

Metodologia opracowania Prognozy nakazuje dokonanie propozycji rozwiązań alternatywnych w stosunku do przewidywanych w projekcie dokumentu - rozwiązań, które pozwoliłyby osiągnąć zamierzone cele przy mniejszej skali uciążliwości i oddziaływań na różne aspekty środowiska (realizacja zamierzonych celów byłaby wówczas z punktu widzenia oddziaływań na środowisko bardziej efektywna – zostałyby osiągnięta przy niższych kosztach).

Zadania przewidziane w PR mają w większości charakter neutralny, a spośród tych oddziałujących na środowisko, obserwuje się przewagę oddziaływań pozytywnych, nad negatywnymi. Oceniając wpływ na różne elementy środowiska należy zauważyć, że zmiany pozytywne będą „silne” – to znaczy istotne i zauważalne, podczas gdy prognozowane zmiany negatywne będą raczej „słabe” (skala ich oddziaływania będzie raczej niewielka). Uwzględniając powyższe, należy więc stwierdzić, że poszukiwanie rozwiązań alternatywnych (istotnych z punktu widzenia ograniczenia oddziaływania na środowisko) jest bezcelowe – gdyż zaproponowane działania pozwalają na realizację zakładanych celów przy niewielkich kosztach środowiskowych.

4.6. Wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zespół opracowujący „Program Rewitalizacji” opierał jego założenia na:

- wieloaspektowej diagnozie stanu rozwoju i funkcjonowania miasta,
- wieloaspektowej diagnozie charakteru zagospodarowania i struktury przestrzennej miasta,
- bardzo szczegółowej diagnozie obszaru - wskazanego do rewitalizacji,
- precyzyjnym określeniu założeń i szczegółów realizacji programu (zasady finansowania, naboru projektów, określenie wskaźników monitoringu, opracowanie matryc logicznych projektów).

Analiza PR wskazuje, iż na etapie diagnozy nie zanedbano rozpoznania żadnego z istotnych dla tematyki opracowania aspektów, a na etapie programowania rozwoju zaproponowano podejście całościowe, skoordynowane i dające duże szanse osiągnięcia zakładanych efektów (a więc - duże szanse powodzenia programu).

Podczas wdrażania PR zakłada się wykorzystanie obecnie znanych i używanych metod, technik, technologii. Warto zauważyć, że zakłada się realizację zamierzonych celów w okresie 2007-2013. Okres ten jest stosunkowo krótki, stąd w dużym stopniu przewidywalny w zakresie rozwiązań technicznych i technologicznych, istotnych zarówno dla realizacji komponentów inwestycyjnych, jak i społecznych programu. Jest to także okres, dla którego dokładnie znane są sposoby i zasady finansowania działań. Dlatego też, nie należy się spodziewać zaistnienia wśród tych zagadnień nowych uwarunkowań, które mogłyby poważnie zagrażać realizacji założeń PR.

Wśród istotnych dla realizacji PR uwarunkowań rozwoju, które obecnie nie są znane, wymienić należy przede wszystkim brak możliwości dokładnej wyceny kosztów działań, które będą podejmowane w przyszłości oraz związany z tym brak możliwości oceny na ile miasto będzie zdolne finansować planowane działania. Praktyka ostatnich lat wskazuje na prawdopodobne wahania kursów walut oraz wycen materiałów i kosztów pracy, co prowadzi niekiedy do konieczności weryfikacji pierwotnie prognozowanych kosztów.

Przygotowując Prognozę do PR nie napotkano istotniejszych problemów przy analizie projektowanych w tym dokumencie zamierzeń.

4.7. Analiza i ocena oraz sposoby ograniczania potencjalnych konfliktów środowiskowych i społecznych

Analiza dokumentu PR wskazuje, iż żadne z działań nie ma jako podstawowego celu – ochrony zasobów przyrody.

Wiele zagadnień w sposób pośredni ma charakter proekologiczny, bowiem dodatkowym ich efektem będzie ograniczanie niekorzystnych oddziaływań lub wzbogacanie i estetyzacja śródmiejskiej zieleni.

Praktycznie wszystkie podejmowane działania mają charakter prospołeczny – realizowany na wielu płaszczyznach: jako programy miękkie, jako inwestycje w substancję mieszkaniową, poprzez rozwój infrastruktury, estetyzację i wzbogacanie przestrzeni publicznych, stwarzanie warunków dla rekreacji, poprawę wyposażenia i funkcjonowania sektora usług publicznych i komercyjnych.

Ścisłe, historyczne centra miast nie są zazwyczaj obszarami pełniącymi funkcje ekologiczne i Kętrzyn nie jest pod tym względem wyjątkiem. Teren będący przedmiotem opracowania to historyczne i obecne centrum miasta, o bardzo wysokim stopniu przekształceń antropogennych i stosunkowo małej powierzchni, liczbie, walorach, znaczeniu obiektów/obszarów przyrodniczych (znaczenie to subiektywnie jest wyższe, niż obiektywnie, gdyż środowisko przyrodnicze w miastach ceni się bez względu na jego rzeczywisty stan i potencjał). Dlatego też w realizacji planowanych działań nie dostrzega się potencjalnych możliwości zaistnienia „konfliktów środowiskowych” – związanych bądź z degradacją przyrody na etapie realizacji przedsięwzięcia, bądź ze stałym lub czasowym negatywnym oddziaływaniem, będącym wynikiem realizacji PR. Wręcz przeciwnie – dostrzega się potencjalne proekologiczne efekty zamierzonych przedsięwzięć. Plan zagospodarowania na cele rekreacyjno-sportowe terenu przy ul. Kajki może przyczynić się do zmniejszenia powierzchni biologicznie

czynnej poprzez realizację zabudowy (amfiteatr-lodowisko) na terenach obecnie zielonych. Teoretycznie uczynienie z tego terenu przestrzeni publicznej (rekreacyjnej) może wzmocnić antropopresję i generować niekorzystne oddziaływania wtórne (degradacja zasobów, itp.). Wiadomym już jest, że przedsięwzięcia to będzie zawierało elementy infrastrukturalne chroniące środowisko, przyjazne materiało- i energooszczędne technologie oraz projekty aranżacji zieleni, które będą miejscem wypoczynku, siedliskiem drobnych zwierząt oraz izolacją akustyczną i optyczną.

W ogólnym bilansie, oddziaływania pozytywne dotyczyć będą znacznej liczby ludności, ale oddziaływania negatywne – aczkolwiek mogą dotknąć stosunkowo niewielką grupę, mogą być dla niej uciążliwe i będą wymagać kompensacji. Jako propozycje rozwiązania tego problemu, wskazuje się np.: stosowanie technik maskujących, ograniczanie intensywnego oświetlenia lub realizację oświetlenia w sposób łagodzący uciążliwość dla zabudowy mieszkaniowej, organizację ruchu w sposób zapewniający bezpieczeństwo dla pieszych i pojazdów.

W szerszym ujęciu – rewitalizacja w bardzo kompleksowy sposób i w ujęciu całościowym – może spotkać się z oporem części mieszkańców tych terenów przed zbyt radykalnymi proponowanymi zmianami stylu ich życia oraz przed wprowadzaniem znacznej liczby „dodatkowej” ludności na rewitalizowany obszar (wskutek zagospodarowania terenów przy ul. Kajki). Skala i możliwe konsekwencje tego zjawiska są trudne do prognozowania, aczkolwiek być może konieczne będzie poszerzenie komponentu społecznego PR o dodatkowe zadania z zakresu edukacji i dyskusji społecznej. Dla części mieszkańców perspektywa „wyjścia z patologii”, likwidacji wykluczeń, czy też sugerowanie uniezależnienia od pomocy socjalnej (poprzez aktywizację zawodową) może być poważnym problemem społecznym.

5. INFORMACJE KOŃCOWE

5.1. Możliwe transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Miasto Kętrzyn i jego najbliższe otoczenie nie sąsiaduje bezpośrednio z terytoriami państw ościennych, pomimo, że sam powiat kętrzyński leży w bezpośrednim sąsiedztwie obwodu kaliningradzkiego, należy stwierdzić, że zakres i wielkość zadań mają zdecydowanie lokalny charakter. Skutki realizacji PR nie będą więc mieć znaczenia transgranicznego w rozumieniu art. 58 ustawy Prawo ochrony Środowiska.

5.2. Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień projektu Programu

Monitoring i ewaluacja (oceny realizacji) Programu Rewitalizacji będzie dokonywana w ramach systemu monitoringu i ewaluacji Planu Rozwoju Lokalnego Miasta. Powołany zespół ds. zarządzania PR będzie miał za zadanie przygotowywania rocznych raportów z monitoringu i ewaluacji Programu. Zadaniem zespołu będzie agregowanie raportów monitoringowych z projektów w jeden raport i przeprowadzanie co roku ewaluacji Programu i przygotowanie raportu zawierającego:

- Zestawienie zadań zaplanowanych na dany rok, wykonanych, niewykonanych, zaplanowanych na kolejny rok;

- Zestawienie odchyleń od planów;
- Informację merytoryczną na temat realizacji zadań i wykonanych wskaźników, w tym informacja na temat problemów w realizacji zadań i przyczyn niewykonania zadań;
- Zestawienie finansowe wykonanych zadań.

Dla Instytucji Zarządzającej RPO WW-M sporządzany będzie raport minimum raz w roku wg wzoru zamieszczonego w Wytycznych dotyczących przygotowania PR.

Powyższy zacytowany opis systemu monitorowania PR zakłada wysoki poziom ewaluacji realizowanych projektów. Wynika to częściowo ze standardów przyjętych w przypadku korzystania ze środków Funduszy Europejskich. Specyfika PR jako ściśle ukierunkowanego dokumentu operacyjnego nie pozwala na wyznaczenie zbyt wielu wskaźników z zakresu ochrony środowiska. Jednak na liście znalazło się kilka, które mogą dość wyraźnie wykazać pozytywne oddziaływanie na środowisko części projektów przede wszystkim w zakresie powietrza, wód oraz pośrednio klimatu. Są to przede wszystkim następujące wskaźniki:

- liczba osób korzystających z infrastruktury technicznej sieciowej wybudowanej, wyremontowanej, zmodernizowanej w ramach projektu
- długość infrastruktury technicznej sieciowej wybudowanej, wyremontowanej, zmodernizowanej w ramach projektu,
- powierzchnia infrastruktury technicznej sieciowej i innej wybudowanej, wyremontowanej, zmodernizowanej w ramach projektu,
- długość sieci wewnętrznych wybudowanych, wyremontowanych, zmodernizowanych w budynkach mieszkalnych.

5.3. Wnioski i zalecenia do sposobu realizacji projektu Programu

Podstawowym wnioskiem do realizacji PR jaki nasuwa się po powyższych analizach jest nikle odniesienie się Autorów Programu i jego ewaluacji do ważnych aspektów w ochronie środowiska, przede wszystkim zmian klimatycznych oraz zrównoważonego rozwoju. Wynika to zapewne ze skupienia się na konkretnych zadaniach zgłaszanych przez zainteresowane jednostki.

Problematyka ochrony środowiska jest niejako stałym elementem wszystkich istotnych dokumentów strategicznych i operacyjnych zarówno poziomu wspólnotowego, krajowego i regionalnego. PR jest programem obejmującym swym zakresem działania przestrzeń silnie przekształconą antropogenicznie. Tym bardziej więc pewne zagadnienia powinny znaleźć swoje miejsce w tym dokumencie np.: technologie przyjazne dla środowiska w systemach grzewczych, zrównoważony rozwój systemów komunikacyjnych (w tym zapewnienie komunikacji z zewnątrz – ułatwiającej łatwą penetrację Śródmieścia przy niskich kosztach ekologicznych), propagowanie wśród społeczeństwa postaw proekologicznych (np. w zakresie selekcji odpadów, szanowania terenów zielonych, dbałości o przestrzeń publiczną). Brak pewnych odniesień jest o tyle dziwny, że dzięki nim Program posiadałby wyraźny proekologiczny charakter w zakresie niektórych projektów inwestycyjnych i społecznych, co jednocześnie wcale nie zmieniłoby jego głównych założeń. Jest to duży atut, którego z niewiadomych względów nie wykorzystano. Warto jednak zauważyć, że rewitalizacja wskazanych

obszarów o tak złożonej skali problematyki, jest zagadnieniem kompleksowym i wybór komponentu „społecznego” jako priorytetu wydaje się uzasadniony. To właśnie cechy demograficzne i oblicze społeczne tego obszaru w największym stopniu rzutują na ogólną potrzebę rewitalizacji. Komponenty „środowiskowy” wydają się tu być wtórnymi, gdyż realizacja aspektu „społecznego” i „przestrzennego” jest warunkiem sine qua non powodzenia dalszych zmian – w tym także środowiskowych.

Należy również podkreślić trafność i przypuszczalnie dużą efektywność projektów przewidzianych do realizacji w PR. Projekty te będą miały niezwykle szerokie oddziaływanie o kompleksowym charakterze. Zdecydowana większość projektów w ocenie autorów Prognozy będzie miała charakter neutralny lub pozytywny w zakresie poszczególnych komponentów środowiska. Wszelkie oddziaływania negatywne oceniono jako nieintensywne, często trudne do ostatecznego zdefiniowania. Należy podkreślić zdecydowanie prospołeczny charakter Programu, a także jego bezpośredni pozytywny wpływ na sferę dóbr materialnych i sferę ochrony dziedzictwa kulturowego. Program pośrednio i długofalowo będzie oddziaływał korzystnie na środowisko przyrodnicze.

Program ma charakter niezwykle „porządkujący” w kontekście całego miasta i powinien być traktowany priorytetowo. Jednocześnie, niepodjęcie działań zmierzających do zmiany obecnej sytuacji, będzie skutkowało dalszym nagromadzeniem problemów rozwoju i sytuacji patologicznych.

Na etapie monitorowania zmian szeroko rozumianego stanu rozwoju miasta, pożądane jest uwzględnienie wskaźników charakteryzujących: stan środowiska, zagospodarowanie przestrzeni oraz oblicze socjologiczne i procesy demograficzne w dzielnicy centralnej. Zdając sobie sprawę z trudności w pozyskaniu danych i informacji o tak dużym stopniu szczegółowości i o takim charakterze, sugeruje się nawiązanie stałej współpracy z jednostką naukową lub badawczą, która określi metodologię i przeprowadzi badania w okresie wieloletnim.

Zalecenia dotyczące przyszłych uzupełnień Programu Rewitalizacji (w ramach np. ewaluacji) o kwestie istotne z punktu widzenia ochrony różnych aspektów środowiska przyrodniczego, środowiska kulturowego, dóbr kultury i jakości życia mieszkańców:

1. Program należałoby uzupełnić o rozdział zawierający charakterystykę spodziewanych – w związku z realizacją ustaleń Strategii - sytuacji problemowych i konfliktowych w sferze społecznej oraz planowanych sposobów rozwiązywania tych konfliktów.
2. W opisie poszczególnych Planów Działań, należy wyeksponować konieczność:
 - stosowania technologii przyjaznych dla środowiska w systemach grzewczych,
 - zrównoważonego rozwoju systemów komunikacyjnych (w tym zapewnienie komunikacji „z zewnątrz” – ułatwiającej łatwą penetrację miasta przy niskich kosztach ekologicznych oraz preferowanie komunikacji publicznej),
 - propagowanie wśród społeczeństwa postaw proekologicznych (np. w zakresie selekcji odpadów, szanowania terenów zielonych, dbałości o przestrzeń publiczną).

Powyższa sugestia nie podważa trafności zaproponowanych w PR rozwiązań, pozwala jednak zwrócić dodatkową uwagę na proekologiczny charakter PR.

Reasumując; należy stwierdzić, że przygotowując Prognozę nie odnaleziono w analizowanym Programie Rewitalizacji ustaleń, które dyskwalifikowałyby go ze względu na skalę i charakter oddziaływań na środowisko. Wręcz przeciwnie – pomimo wspomnianych wcześniej pewnych braków, ogólnie PR należy ocenić jako program o charakterze prośrodowiskowym - zarówno w kontekście oddziaływań bezpośrednich, jak i pośrednich. Należy zauważyć, że ze względu na charakter problematyki Śródmieścia, zdecydowanie priorytetowe znaczenie mają aspekty społeczne i przestrzenne, a mimo to realizacja Programu pozwoli osiągnąć także ewidentne korzyści środowiskowe.

5.4. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji została sporządzona zgodnie z obowiązującym przepisami prawnymi:

- ustawą z dnia 27.04.2007r. Prawo ochrony środowiska,
- ustawą z dnia 03.10.2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Celem Prognozy była identyfikacja możliwych oddziaływań na środowisko zadań inwestycyjnych ujętych (wskazanych) do realizacji w Programie Rewitalizacji. Zakres merytoryczny Prognozy zawiera: informacje ogólne o PR, w tym powiązania z dokumentami wyższego rzędu,

- określa, analizuje i ocenia stan środowiska, problemy ochrony środowiska, przewidywane oddziaływania na środowisko, w tym: ludzi, zwierzęta, rośliny, powietrze, wodę, glebę i inne,
- przedstawia rozwiązania mające na celu ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko.

Analiza zawartości projektu Programu Rewitalizacji stanowi skróconą charakterystykę ustaleń PR. Program w sposób bezpośredni nawiązuje do „Planu Rozwoju Lokalnego miasta Kętrzyna”. PR został podzielony na 3 tzw. plany działań:

1. przestrzenny,
2. gospodarczy,
3. społeczny.

Planom działań przypisano z kolei przewidywane cele powiązane ostatecznie z Konkretnymi projektami wpisanymi do programu.

Analiza środowiska i jego jakości kładzie główny nacisk na problemy i zagrożenia środowiska przyrodniczego, kulturowego i zdrowia ludzi. Z punktu widzenia zasobów i walorów środowiska w obszarach rewitalizacyjnych, cennym obszarem jest okolica rzeki Guber.

Wody płynące (rzeka Guber i jezioro miejskie) charakteryzują się dużym zanieczyszczeniem. Problemem są również indywidualne paleniska domowe oraz duży ruch samochodowy powodujące zanieczyszczenie powietrza pyłem i dwutlenkiem siarki. Poziom hałasu, pomimo koncentracji ruchu samochodowego w ciągu dnia, nie przekracza dopuszczalnych norm. Obszary wyznaczone do rewitalizacji posiadają typowy krajobraz miejski ze zwartą (bardzo zniszczoną) zabudową i enklawą zieleni. Nie ustalono prawdopodobieństwa wystąpienia poważne awarii.

W przypadku braku realizacji PR nastąpi dalsza degradacja zabudowy, nieprawidłowe gromadzenie odpadów stałych w miejscach niezabudowanych, pogorszenie stanu ulic, pogorszenie poczucia bezpieczeństwa, wzrost zanieczyszczenia powietrza. Stwierdza się, że realizacja PR doprowadzi do ogólnej poprawy stanu środowiska przyrodniczego i zdrowia mieszkańców.

Przewidywane oddziaływanie na środowisko – to ocena, w jaki sposób zadania inwestycyjne założone w PR mogą oddziaływać na środowisko, pogorszyć stan środowiska. Analizie poddano 3 plany działań i ustalono obszary wsparcia, które przeanalizowano w celu oceny ich potencjalnego wpływu na następujące 13 aspektów (zagadnień, elementów) dotyczących: środowiska przyrodniczego, środowiska kulturowego, jakości życia ludności oraz sfery materialnej:

- obszary Natura 2000
- różnorodność biologiczną
- ludzi
- zwierzęta
- rośliny
- wodę
- powietrze
- powierzchnię ziemi
- krajobraz
- klimat
- zasoby naturalne
- zabytki
- dobra materialne

Oceny powyższej dokonano poprzez analizę porównawczą, gdzie dla każdego z obszarów wsparcia dokonano analizy prognozowanych oddziaływań dla każdego z tych 13 elementów oraz w sposób bardzo szczegółowy scharakteryzowano spodziewane oddziaływania i ich efekty. **Przeprowadzona analiza wykazała, że obszary wsparcia i przewidywane w ich ramach projekty, oddziaływać będą bądź pozytywnie, bądź neutralnie na analizowane aspekty. Tylko w pojedynczych przypadkach dostrzega się możliwość wystąpienia niewielkich skutków negatywnych.**

Łącznie uzyskano więc szereg cząstkowych ocen 78 – prawie 39 stanowiły oceny neutralne co oznacza, że realizacja celu nie wpływa w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie. Około 23 stanowiły oceny jednoznacznie pozytywne. W 13 przypadkach wskazywa-

no, że równie prawdopodobny jest albo brak oddziaływania, albo oddziaływanie pozytywne. Zaledwie w 3 przypadkach nie było możliwości wystawienia oceny, gdyż uzależniono ją od szczegółów dotyczących realizacji konkretnego przedsięwzięcia (ocena będzie możliwa dopiero na etapie jego realizacji). Należy zauważyć, że w żadnym z analizowanych możliwych oddziaływań, nie dokonano jednoznacznie negatywnej prognozy skutków. W kilku przypadkach wskazano jedynie, że oprócz oddziaływań pozytywnych możliwe są także oddziaływania negatywne.

Każdy z obszarów wsparcia wykazuje na tyle pozytywny charakter, że trudno je wartościować pod względem skali i charakteru prognozowanego oddziaływania.

Analiza PR pozwala stwierdzić, że dokument nie zawiera ustaleń, których głównym i bezpośrednim celem jest podnoszenie jakości, czy też ochrona istniejących zasobów środowiska. Jednocześnie PR nie zawiera żadnego ustalenia, które stanowiłoby w sposób jawny i oczywisty zagrożenie dla środowiska, lub degradacja środowiska służyłaby osiągnięciu celów społecznych lub gospodarczych. Pomimo, iż realizacja części zadań może się wiązać z ingerencją w różne elementy środowiska, to żaden z zapisów nie zakłada ingerencji przesadnie dużej, znacznie wykraczającej poza konieczną dla osiągnięcia zamierzonych efektów. PR nie zawiera żadnych rozwiązań służących łagodzeniu lub kompensacji ewentualnych negatywnych oddziaływań na środowisko, jednak w ocenie autorów Prognozy, nie jest to niezbędne uwzględniając charakter ustaleń oraz przedmiot PR.

Nie wskazana została propozycja innych rozwiązań w zakresie rewitalizacji miasta niż przedstawiona w Programie, gdyż jest to spójna koncepcja łącząca elementy poprawy przestrzeni, infrastruktury, z oddziaływaniem na sferę społeczną.

* * *

Zalecenia dotyczące przyszłych uzupełnień Programu Rewitalizacji (w ramach np. ewaluacji) o kwestie istotne z punktu widzenia ochrony różnych aspektów środowiska przyrodniczego, środowiska kulturowego, dóbr kultury i jakości życia mieszkańców:

1. Program należałoby uzupełnić o rozdział zawierający charakterystykę spodziewanych – w związku z realizacją ustaleń Strategii - sytuacji problemowych i konfliktowych w sferze społecznej oraz planowanych sposobów rozwiązywania tych konfliktów.
2. W opisie poszczególnych Planów Działań, należy wyeksponować konieczność:
 - stosowania technologii przyjaznych dla środowiska w systemach grzewczych,
 - zrównoważonego rozwoju systemów komunikacyjnych (w tym zapewnienie komunikacji „z zewnątrz” – ułatwiającej łatwą penetrację miasta przy niskich kosztach ekologicznych oraz preferowanie komunikacji publicznej),
 - propagowanie wśród społeczeństwa postaw proekologicznych (np. w zakresie selekcji odpadów, szanowania terenów zielonych, dbałości o przestrzeń publiczną).

Powyższa sugestia nie podważa trafności zaproponowanych w PR rozwiązań, pozwala jednak zwrócić dodatkową uwagę na proekologiczny charakter PR

Reasumując; należy stwierdzić, że przygotowując Prognozy nie znaleziono w analizowanym Programie Rewitalizacji ustaleń, które dyskwalifikowałyby go ze względu na skalę i charakter oddziaływań na środowisko. Wręcz przeciwnie – pomimo wspomnianych wcześniej mankamentów, ogólnie PR należy ocenić jako program o charakterze prośrodowiskowym - zarówno w kontekście oddziaływań bezpośrednich, jak i pośrednich. Należy zauważyć, że ze względu na charakter problematyki obszarów rewitalizacji, zdecydowanie priorytetowe znaczenie mają aspekty społeczne i przestrzenne, a mimo to realizacja Programu pozwoli osiągnąć także ewidentne korzyści środowiskowe.
